

ONZE VOGELS

43e jaargang no. 5, mei 1982

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend: 08.00 tot 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), B.J. Bos, A. Dommerholt,
J.J. Krol, A.J.F. Lammerse, E.J. Lensink,
Joh.M. van Pelt en A.F. Smit.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalisen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwsegeweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a,
9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8,
8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Evertsenlaan 62,
3843 EM Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Viasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4961 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2,
5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.
Tropen, parkieten etc.:
G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CX Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.
Zangkanaries:
Mevr. C. v.d. Toorn, Zeilstraat 58, 2586 BE Den Haag,
telefoon (070) 55 98 14.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,—, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 42,50, bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wilt ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend.

Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de specialclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wend men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Veenhuizen, Groenestraat 20,
3861 CM Nijkerk, telefoon (03494) 5 60 47
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—

Gras- en Grote parkieten

J.F.R. Burm, Burg. Geirnaerdstraat 23,
4564 CR St. Jansteen, telefoon (01140) 1 42 29
Entree f 5,—.

Insecten- en vruchtenetende vogels

P.J. van Damme, Molenwater 61,
4331 SE Middelburg, telefoon (01180) 1 30 97
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—.

Japanees meeuwen

A. Kok, Pals 29,
6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58
Contributie f 15,— per jaar, entree f 5,—.

Vorm- en Postuurkanaries

J.H. Wiersma, Brinkstraat 53,
3881 BP Putten, telefoon (03418) 18 80
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—.

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Auriollaan 88,
3527 EX Utrecht, telefoon (030) 93 12 18
Contributie f 25,— per jaar, entree f 5,—.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 32,50 per kalenderjaar. Overmaking, bij vooruitbetaling, op gir 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonneer OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot er met december.

Vogels

ISSN 0030-3224

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 51.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels“, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod“.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26, 6535 TN Nijmegen.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools, Molenweg 9, 4506 PM Zuidzande.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Meijenhage 87, 3085 CG Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: H.W.J. van der Linden, Averbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 21 juni 1982

IN DIT NUMMER

	pag.
De Finsch- of paarskopamazone	196
Het genus agapornis	197
Onze Harzervogels	198
Rode Grondduif	200
Volièrevijvertje	200
Kalender 1982	203
De kakariki's	204
Buulbuuls ze zijn zo gewoon	216
De volière van de maand	218
Onkruiden, kleine egelskop	220
Pietpraat over de Zuid-Hollandse/Franse Frisé	221
Exotische vogels als huisdieren. Ja of nee	222
Paphiopedilum	223
De Distelvink	224
Hergebruik van nesten	227
Korte berichten	228
Foto's van een hobby	229
De dominant bonte grasparkiet II	230
De roodvoorhoofdkanarie	233
Vraag en aanbod	234
N.B.v.V. Service	239
N.B.v.V. Boekenservice	239

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Kasper Faunafood, Broedmij	198
CéDé	208
Fish- and Birdshop, Siem van 't Hart	218
F. Thijssen Mill, Blankesteyn's Pet Farm b.v.	219
Fauna metaalwaren b.v.	227
Henk van Os	228
Wolvo	232
404	234
Sabri Pet Supplies	235
W. Ruppe van der Voort, Internationale hobby boekhandel, van Keulen	236
Tovo, Orni-mondo	237
CéDé eivoeders, Rein van der Veen, Animali, Conditio Edelchemie Panheel b.v., The Avicultural Society of Australië,	
Fauna metaalwaren b.v.	238
Witte molen	240

Foto voorplaat: Finsch amazone
Vogelpark Walsrode/Müller

Ontwerp en druk: Steers b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22

Tekst: Mevr. J.L. Spenkelink van Schaik

Foto: Vogelpark Walsrode

De Finsch- of paarskopamazone

(Amazona finschi)

De Finsch- of Paarskop Amazone is een vogel ter grootte van 33 cm. Zoals alle Amazonepapegaaien is de vogel eigenlijk over het geheel groen gekleurd en aan de kleuren van de kop is het soort te onderkennen. De Finsch' Amazone heeft over het voorhoofd een brede helrode band lopen en wel van oog tot oog. Daar achter zijn de veren paarsblauw. Op het achterhoofd begint de groene kleur hier weer doorheen te schemeren doordat de groene veren daar paars gezoomd zijn. Naar de rug toe worden de paarse zomen steeds smaller, vanaf het achterhoofd vertonen zich smalle zwarte zomen aan de veren. Deze zwarte zomen worden over de rug en borst breder, waardoor steeds duidelijker het zo kenmerkende schubbeneffect in de groene kleur ontstaat. De wangen zijn effen helder groen terwijl de veertjes tussen het oog en de onder-snavel geelgroen met groene zoompjes zijn. Het vleugeldek en de staart zijn donker mosgroen met een helrode vlek halverwege de vleugel. De slagpennen zijn donker blauw op het zwarte af. De naakte oogring is grijs. De snavel is donker hoornkleurig. De poten zijn donker grijs.

De Finsch Amazone is afkomstig van de westkust van Mexico. Er zijn twee ondersoorten te weten De Amazona finschi finschi en de Amazona finschi woodi. De nominaatvorm komt in het zuidelijk gedeelte van hun verspreidingsgebied voor, de woodi is afkomstig uit het noordelijk gedeelte. De laatste ondersoort is over het geheel wat geler van tint, terwijl de rode voorhoofdsband wat donker kastanjebruin en wat smaller is.

De Finsch' Amazone leeft voornamelijk in de bossen van het bergland in hun verspreidingsgebied tot op een hoogte van 2500 m, ze kunnen hier dan ook goed buiten aarden. Ze leven paarsgewijze maar buiten het broedseizoen verzamelen zij zich en leven in groepen samen.

Hun voedsel bestaat in de natuur uit hoofdzakelijk fruit - speciaal dan nog wilde vijgen - wat zaden en noten, maar veel bessen, knoppen,

bladeren en bloesem. Zoals u ziet bestaat slechts een klein deel van het menu uit zaden maar de hoofdzaak is dus fruit en groenvoer.

Waar reeds oudere kwekers uit de jaren zestig voor waarschuwden was: 'Als de vogels te klein zitten zullen ze al gauw onvruchtbaar worden'. Voor de jaren tachtig is het dus absoluut een reden om ze niet klein te zetten, of ze een te kleine vlucht te geven. Ze moeten niet alleen kunnen klauteren, maar ook echt eens kunnen vliegen.

Het legsel bestaat normaal uit 3 tot 4 eieren die na ongeveer achtentwintig dagen broeden uitkomen. Eerst na zo'n twee maanden komen de jongen van het nest waarna zo nog minstens een maand door de oudivogels gevoerd worden, gelukkig wordt er in Nederland reeds met de Finsch' Amazone gekweekt. Zelfs is er reeds nakweek van hier gekweekte jongen op stok gekomen.

Gelukkig wordt er de laatste jaren steeds meer beseft dat een vogel, welke soort dan ook, moet kunnen vliegen. Met dit groeiend besef krijgen steeds meer vogels de kans om in conditie te komen en dan hun goede conditie ook te behouden. Hierdoor komen er dan ook steeds meer soorten in kweek en met steeds meer goed resultaat. Zo is ook deze Amazone, als ik reeds zei met gunstig gevolg gekweekt.

Daar de Amazones hoofdzakelijk groenvoer en fruit eten en in de laatste plaats pas droge zaden is hun menu bij de meeste eigenaren foutief. Elke dag een bakje zonnepitten en wat grove zaden of een wat grotere bak met zogenaamd papegaaivoer is absoluut niet de voeding die dit dier gemaakt heeft wat het is een Amazone papegaa! Mijn advies luidt dan ook: Voer de hoeveelheid groenvoer langzaam op, vul het bakje zaad met wat minder vethoudende zaden. Geef in plaats van pinda's verse noten zoals hazelnoten. U zult ervaren dat ze die laatste graag lusten. Ze krijgen dan hun hoeveelheid vitaminen en eiwitten in natura. Doe de vogel aanstaande zomer buiten in een ruime vlucht en zoek er een partner bij. Doe eind maart als de man gaat baltsen gekiemde zaden door hun eivoer. Met deze voeding krijgt u gezonde, maar vooral een goed nageslacht van deze prachtige vogels.

Het genus *agapornis*

Agapornis swinderniana

De *swinderniana*, de kleinste vertegenwoordiger van het geslacht *Agapornis*, werd in 1820 ontdekt en door Kuhl genoemd naar prof. Th van Swinderen. De ondersoort *Agapornis swinderniana zenkeri*, die in 1895 werd ontdekt, kreeg de naam van zijn ontdekker G. Zenker. De andere ondersoort *Agapornis swinderniana emini* kreeg in 1908 de voornaam van de Duitse ontdekkingsreiziger Emin Pascha.

Soortbeschrijving *Agapornis swinderniana swinderniana*:

Formaat: 13 cm.

Man en pop: Voorhoofd, boven-schedel en achterkop grasgroen. Wangen en bef meer geelachtig groen. Algemene lichaamskleur groen; iets dofder en bleker op borst, ouk en anaalstreek. In de nek bevindt zich een karakteristieke korte zwarte band welke overgaat in een gele kraag om de gehele hals. Het vleugeldek, de mantel en de onder-vleugeldekveren zijn groen. Grote vleugelpennen zwart. Stuit en bovenstaartdekveren paarsblauw; onderstaartdekveren geelachtig groen. De grote staartpennen, welke bijna geheel door de boven- en onderstaartdekveren worden bedekt, tonen gerekend vanaf de basis een rood en zwarte dwarstekening gevolgd door groene uiteinden. De ogen zijn bruin met heldergele iris. Snavel antracietkleurig. Poten groenachtig donkergrijs; nagels donkergrijs.

jongen: De zwarte nekkring ontbreekt. Snavel lichtgrijs met op de bovensnavel een zwarte vlek.

Eieren: Vermoedelijk wit; aantal onbekend.

Woongebied: Liberia

Soortbeschrijving *Agapornis swinderniana zenkeri*

Man en pop: De kraag om de hals is roodbruin en strekt zich uit tot op de bovenborst, vandaar geleidelijk overgaand in de bleekgroene kleur van de onderborst. Voor het overige als de nominaatvorm.

Woongebied: Kameroen, Cost-Gabon en het westelijke deel van de Republiek Midden-Afrika en de Kongo.

Soortbeschrijving *Agapornis swinderniana emini*

Man en pop: De roodbruine kraag om de hals is veel minder uitgebreid en loopt niet door tot op de bovenborst. De snavel is veel sterker gebo-

gen. Voor het overige gelijk aan de *A. s. zenkeri*.

Woongebied: Het oostelijk deel van de Kongo tot diep in West-Uganda.

Agapornis swinderniana is een bewoner van de praktisch ontoegankelijke regenwouden. Waarschijnlijk is dat ook de oorzaak dat er zo weinig over het gedrag van deze soort bekend is. Immers de overwegend groene kleur van de bevedering vormt een uitstekende schutkleur tegen de groene achtergrond van het gebladerte, zodat de vogels vaak onzichtbaar blijven.

Niettemin werden verschillende keren kleine groepen in de bomen waargenomen en ook wel op de grond op zoek naar insecten. Het grootste deel van de dag schijnen ze zich in de hoge bomen op te houden, bij voorkeur in wilde vijgebomen. Onderzoekingen van de kropinhoud hebben aangetoond dat een belangrijk deel van hun menu bestaat uit in-

secten en vijgepitten. Menigmaal werd ook halfrijpe mais aangetroffen. Enkele keren werden kleine groepen in de nabijheid van millevelden gesignaleerd, doch of er van de miliet gegeten werd kon niet worden vastgesteld.

Over de broedgewoonten van deze vogels is niets bekend. Men vermoedt dat ze evenals de *Agapornis pullaria* broeden in boomnesten van termieten.

Wel zijn enkele malen pas uitgevlogen jongen gevangen, waarbij werd vastgesteld dat de zwarte nekkring ontbrak.

Pater Hutsebout, die deze vogels in hun natuurlijke omgeving vele jaren observeerde, hield ze geruime tijd in gevangenschap. Het voedsel bestond uit wilde vijgen, waarvan ze alleen de pitten namen. Ander voedsel werd niet geaccepteerd. Zonder vijgen stierven ze binnen enkele dagen. Hieruit zouden we mogen concluderen dat deze vogels naast insecten- bijzondere zaadeters zijn. Voor zover bekend werd de *swinderniana* nimmer in Europa in gevangenschap gehouden. Zouden er echter ooit geïmporteerd worden, dan zal naast vijgen, meelwormen en mierreieren een zeer gevarieerd zaadmengsel verstrekt dienen te worden. Aangezien in de streken waar deze vogels leven ook mais, rijst en miliet verbouwd wordt mogen deze zaden in een dergelijk mengsel zeker niet ontbreken.

Tekst: H. W. J. v. d. Linden Foto: Horst Müller

Harzervogels

emen. Wordt hij werkelijk een serieuze kweker en liefhebber, dan zal de liefde tot de kanariesport hem al vlug over de eerste moeilijkheden heen helpen, gezien men ondanks tegenspoed en teleurstelling steeds wat vindt waar men zich over kan verheugen.

Verder houdt men steeds voor ogen: 'Begin goed, eind goed'. Het is dan ook een eerste vereiste dat een liefhebber, voordat hij begint te kweken, de grootste zorg besteedt aan de keuze van zijn fokmateriaal. Van gezonde, krachtige ouders kan men goede nakomelingen verwachten. Tal van teleurstellingen treden op tijdens de kweek in het fokmateriaal. Het is daarom noodzakelijk dat de vogels die men in de broedkooi plaatst gezond en sterk zijn, maar ze moeten dit ook van hun geboorte af geweest zijn. Vogels die slecht afgeruid zijn, welke ziek zijn geweest of in hun jeugd door de ouders gebrekkig zijn gevoed, kunnen later wel lijken op sterke en gezonde vogels, maar in de voortplanting zal men hier de nadelige gevolgen van ondervinden.

Het komt ook dikwijls voor dat de jongen in de dop afsterven of de eitjes onbevruucht zijn. Hierover zijn verschillende meningen. Vaak vindt het zijn oorzaak in een innerlijk verzwakte constitutie door een onvoorspoedige eugde ontstaan. Daarom kunnen de jonge liefhebbers er niet genoeg op gewezen worden bij het uitzoeken van fokmateriaal nauwkeurig en oplettend te werk te gaan. Raadpleeg vooral de oudere liefhebbers die meer ervaring hebben. En vooral de voeding tijdens de kweekperiode. Er zijn werkelijk vele kwekers die succes hebben met zelf samengesteld eivoer n.l. 3 beschuiten met oevervinger van één ei, 2 eetlepels krachtvoer en een eetlepel brinta. Ik zelf gebruik van een bekend fabrikaat dat verpakt eivoer. De poppen voeren het prima en ik raar er wel bij. Over de zang en de toeren die onze harzervogels brengen wordt veel geschreven, wat ik zeer nuttig vind. Neem de holrol met zijn enorme variaties, welke toch wel gerangschikt kan worden als de waardevolle toer van het kanarierepertoire. Waarom is deze toer voor een beginnende zo moeilijk te beoordelen? Ik zelf heb wel ondervonden dat een goede vogel eerst komt met een dunne holrol en hier soms vaak mee in herhaling treedt.

Later komt de vogel met een diepe holrol en dan is dikwijls gebleken dat de kwekers van mening zijn dat die vogel twee verschillende toeren brengt. Daarom is het een eerste vereiste voor de liefhebbers om eerst te rachten de toeren te kunnen onderscheiden en deze in het gehoor vast te leggen. Zolang zij dit nog niet onder de knie hebben, heeft het ook geen zin over de toeren te schrijven.

Laat ik u eens vertellen hoe ik straks mijn jonge zangmannen behandel. Alle jonge vogels komen in een vlucht, behalve die waarvan ik zonder meer kan zeggen, dat is een man. Deze gaan in een andere vlucht maar ik verlies de zogenaamde poppenvlucht niet uit het oog.

Aan het frazen dat de jonge mannen met de 6e of 7e week gaan doen heb je zekerheid met mannen te doen te hebben en het gebeurt dan ook nog al eens dat je tussen de poppen een jonge man ontdekt en ook dat je een popje voor man hebt aangezien.

Meestal sorteert ik op de diepere kleur die de mannen bezitten, immers aan het stuitje van 6 weken oude vogels zie je nog niet veel.

Aan dat frazen der jonge mannen hoort een gevorderde kweker dikwijls al de mooie diepe aanleg.

Goede zang van slechte onderscheiden is een taak waarmede elke kweker de grootste moeite heeft.

Daarom voor hen een aanwijzing, elk mens bezit een zeker muzikaal gevoel en constateert dikwijls of iets mooi en lieflijk klinkt of dat het scherp, klepperend of onzuiver klinkt.

Mocht u ook dit niet opmerken dan rest voor de harzervogel een ander hulpmiddel namelijk dat de snavel tijdens het zingen gesloten moet blijven, dan hebt u voor 90% zekerheid dat de vogel geen fouten brengt.

Dit laatste geldt niet voor de waterslagers, deze brengen vele toeren met geopende snavel, de structuur van hun zang ligt heel anders. U zou kunnen zeggen de waterslager is een beatzanger, de harzer beweegt zich meer op klassiek terrein.

Beide zijn echter heel mooi, het is dus een kwestie van smaak welke zangrichting men wil kweken, echter beide in één kwekerij is zangtechnisch niet aan te bevelen. Keren we terug naar de verblijven van de jonge vogels, ze dartelen, spelen en vechten de hele dag, maar er wil wel eens kanibalisme uitbreken, er begint er een met een veertje te plukken en snel volgen er meer.

Overbevolking is vrijwel altijd de oorzaak, u moet dan ook proberen nooit meer dan 10 à 12 vogels per kubieke meter te plaatsen.

Dit euvel kunt u onderdrukken door wat kort touwpluksel in de vlucht te gooien, dat versjouwen ze de hele dag door, van het kastje naar de muur.

Verticaal naar beneden hangende eindjes touw helpt ook wel, maar de kans is erg groot dat de vogels met hun teentjes er in verward raken.

P. Serpenti

Tekst: W. Raeymaekers
Foto: C. Scholtz.

Land van herkomst

Tropisch Midden en Zuid Amerika vanaf Mexico, Cuba, Jamaica, Trinidad tot Peru, Bolivië en Noord-Paraguay.

Biotoop

Leven meestal in vochtige bossen in het laagland, cacao en koffie plantages, en komen tot op een hoogte van rond de 1000 m boven de zeespiegel.

Rode

Mijn ervaringen met de kweek van de Rode Grondduif. Daar ik deze duiven reeds een paar jaren in mijn collectie bezit, en een van mijn geliefkoosde duiven zijn, wil ik u daar ook wat meer over vertellen.

De grootte van deze duiven is ongeveer 20 à 22 cm. De kleur van de doffer is diep roodbruin en van de duivin olijfbuin met een beetje groen glanzend op de rug.

Dat is een van de weinige duivensoorten waar men heel goed onderscheid kan maken tussen hem en

Volièrevijvertje

Tekst en foto: Andre Bruggeman

Nadat alles blijkbaar in orde bleek te zijn in mijn nieuwe gebouwde volière, diende ik nog enkel te zorgen voor een goede badgelegenheid, dit dan in de vorm van een vijvertje. In 't verleden had ik reeds diverse volières met badgelegenheid gemaakt en heb also mijn ervaringen opgedaan. Waar diende ik nu op te letten? Als eerste punt moest de plaats bepaald worden, hierbij is van bijzonder belang te denken aan onderhoud, aan een gemakkelijke toegang en tevens aan een goed zichtbare plaats. Als volgende punt, de omgeving, hiermee bedoel ik of op die gekozen plaats niet te vlug verontreiniging kan optreden. Over het maken zelf stelde ik mij het volgende: Het zou een fraaie aanblik moeten hebben en van bijzonder belang zou zijn een gemakkelijk onderhoud; een praktisch model. De reeds eerder gemaakte ronde modellen hadden mij de meeste voldoening gegeven en hierbij zou ik het wel houden.

Wat betreft de waterafloop zou ik wel iets nieuws willen. De grootte van de badgelegenheid staat in verhouding

Grondduif (Geotrygon montana)

maar omdat deze van kleur verschillen.

Wat het paren van deze zeer intelligente en tamme duiven betreft, de toffer achtervolgt zijn duivin met felle afgemete schreden en gespreide staart. Dat doet hij verschillende malen en daarna volgen de felle draaiingen rond de duivin, met opgezette bevedering.

Dan vliegt hij in zijn nest, roept regelmatig 'coe... coe' met telkens de vleugels gespreid. Na enkele minuten vliegt hij weer op de grond en begint

zijn liefdesdans opnieuw, dit doet hij verschillende malen tot de duivin blijft staan, dan bevlucht hij de duivin. Deze mooie liefdesspelen en paringen gebeuren altijd op de grond. Waarschijnlijk is dit te wijten omdat het echte grondduiven zijn.

De broedduur van deze duiven is 11 dagen. Het is misschien moeilijk te geloven, maar het is zo, naar mijn weten is dit de enige duivensoort die maar 11 dagen broedt.

De duivin legt 2 crèmekleurige eieren.

De jongen verlaten het nest na ongeveer 18 dagen.

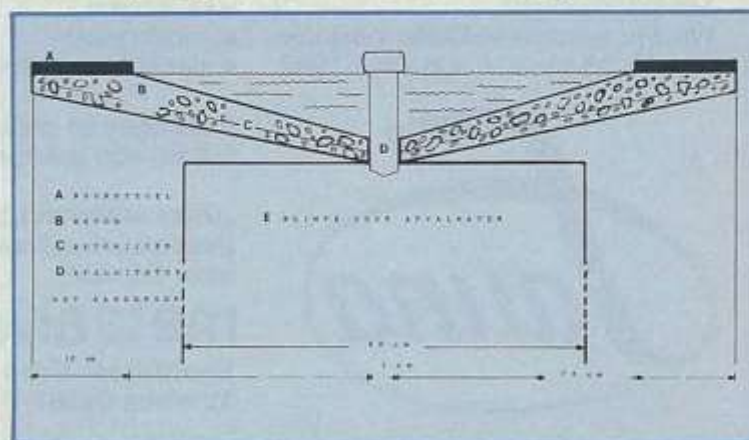
Deze duiven gaan zeer goed tot broeden over en brengen hun jongen goed groot.

Wat men wel in acht moet nemen is dat deze duiven niet winterhard zijn. Nogmaals het zijn zeer vriendelijke duiven, ik zou zelfs aanraden indien u de kans krijgt om zo'n paartje aan te schaffen en u duivenliefhebber bent, zeker niet te wachten.

met de afmeting der vlucht en zijn bewoners. Nu wil dit niet zeggen hoe groter de vlucht dit ook van toepassing is voor de badgelegenheid. Persoonlijk vind ik dat 1 m² voor een grote volièrte wel kan volstaan, want een klein vijvertje is ook beter te onderhouden. Het vijvertje op de foto heeft een middellijn van 0.50 m aan het wateroppervlak, met een boord van goed te onderhouden vloertegels welke gesneden werden met twee schuine kanten. De betonnen bodem oopt schuin af naar het midden en is zeven cm diep, het afloopgat aldaar heeft een opening van drie cm. Hoe ben ik te werk gegaan. Voor velen een heel simpel werkje maar er zijn er altijd die het voor 't eerst maken, en daarom tracht ik volledig te zijn. Eerlijk gezegd, ik leer nog altijd nieuwe dingen bij. Op de bijgevoegde tekening kunt u ook de doorsnede zien, en kunt u alzo vaststellen dat er nog een gedeelte onder de grond zit, meer bepaald onder het vijvertje zelf. Dit beste vogelliefhebbers is van bijzonder belang voorwat betreft het onderhoud. Dit heeft meerdere voor-

delen. Om ze te noemen: Bij het schoonmaken van boord en bodem is al het afvalwater, na het verwijderen van de afsluitstop, ogenblikkelijk in de ondergelegen ruimte verdwenen. Dus geen verontreinigd water meer over de boord heen in de volièrte, want aldaar ontstaan dan toestanden die u beslist moet vermijden. Hoe de werkzaamheden beginnen? Eerst heb ik een put gegraven waar het

metalen vat juist in paste (zie schema). Dit vat werd er omgekeerd ingeplaatst nadat in de bodem daarvan een gat is gemaakt waar juist de water afloopbus in paste. Nadien werd van uit het midden een schuin oplopende helling gemaakt naar de kanten toe, en dit op de vooraf getekende cirkel. Dit alles nadien goed glad aangedrukt en het beton, dat zeker niet te nat mag zijn, wordt vakkundig

uitgestreken. Daarbij moet van te voren het betonizer klaar liggen. Ik zelf heb hiervoor vierkant volière-gaas gebruikt ter grootte van het geheel. De boordtegels worden geplaatst met een nauwkeurig waterpas, u is wel duidelijk waarom. Hierbij is ons eerste werk gedaan. Ons tweede werkje komt de volgende dag wanneer het beton al tamelijk verhard is. Nu wordt er van pure cement een vloeibaar papje gemaakt en met een zachte borstel de bodem voorzichtig en goed ingestreken zodat bij het latere drogen een glad en niet poreus bodemoppervlak ontstaat, dat nadien ook goed is te onderhouden.

Alleen nog een gepaste afsluitdop en de zaak zit rond. Na een dag of tien, naar gelang het verharden, goed afschuren met veel water zodat het cement niet meer in het water komt en daarna vullen met water. En nu vol spanning wachten op de eerste klanten die van het heldere frisse water

gebruik komen maken. Het is een voldoening te zien hoe de vogels genieten en hoe ze dit ten goede komt.

Beplanting: u zult zich mogelijk wel afvragen, zitten er wel vogels met al dit groen rond dit vijvertje. Ja hoor, in een gezelschapsvolière waar niet al te hevige groenvermiers in zitten, is het dubbel zo leuk een mooie beplanting te hebben. Het vogelbestand in deze volière, die bijna 100 m² groot is, bestaat uit een zestal soorten kweekparen van diamant-zebra- tamberijn- parelhals- austr. kuif en austr. bronsvleugelduif, kanaries, groenling mutaties, japanse nachtegaal, goudamandine, spitsstaartamandine, zebra-vinken, diamantvinken, chinese dwergkwartels, één valkparkiet en als kweekparen, bourkes, splendid, elegant en turquoisineparkieten. Alles bij elkaar een zestig vogels. Welke planten heb ik er zoal instaan. Als groot houtgewas een zestal grote vlierstruiken alsmede brem, taxus, coniferen, rozebottel-

struiken, berberis, sneeuwbes, rododendron, twee flinke bosset, bamboe, ligustrum, doornloze braam, klimop en kamferfoebe. Als vaste planten pampagras, irissen, siemetel, siergrassen, daglelie, duizendblad, pioenroos, gailandia, lupine, phloxen en verder nog bloembollen zoals tulp, narcis en lelie's. Wa betreft de eventuele giftigheid de planten, geloof ik dat de vogels instinctief dit beter weten dan wij er alzo hun natuurlijke gang gaan. Verder verspreid liggen nog een twintigtal rotstokken die als zit- of rustaenen dankbaar gebruikt worden. Om de twee dagen wordt in het water een kleine hoeveelheid Gavel gegoter alles goed rond geschuurd en weg gespoeld en opnieuw gevuld met leidingwater. Ik heb u beste lezer wel iets méér verteld dan alleen over het maken van een vijvertje maar mogelijk hebt u daar ook nog iets aan gehad. Alvast wens ik u succes bij het eventueel namaken.

VERWEN VADER OP VADERDAG MET EEN *Fauna* KADO

De Fauna flessenhouder geheel uit kunststof met glazen 1 liter pot. Geschikt voor water of zaad. Elektrisch verwarmd. Dus 3 mogelijkheden in één.

is ook het juiste adres voor:

- het kunststof bouwpakket
- t.t. kooien
- voorfronten
- alle kwekersbenodigdheden

Vakantiesluiting:

Wij zijn wegens vakantie gesloten van 10 juli t.e.m. 1 augustus 1982.

Katalogus en prijslijst op aanvraag.
f. 2,50 aan geldige postzegels bijsluiten.

„Onze artikelen zijn verkrijgbaar bij iedere goede speciaalzaak, waar niet, informeer op onze fabriek”.

metaalwaren b.v.

Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167-7 41 14

TOKKEN

Onder de grote afbeelding op het mei-blad van onze fraaie vogelkalender staat vermeld 'roodsnaveltoek', maar persoonlijk ben ik er niet zo zeker van of het roodsnaveltok (*Tockus erythrorhynchus*) dan wel een geelsnaveltok (*T. flavirostris*) is. De laatste heeft namelijk een gele snavel (en die op de afbeelding is geel), de eerstgenoemde een rode snavel met een **zwarte basis aan de ondersneb** en die ontbreekt op de foto ten enenmale, terwijl dat toch het beste veldkenmerk is! We zullen er evenwel maar niet wakker van gaan liggen en beide als één bij de kop nemen, zij het figuurlijk uiteraard. Het is erg jammer dat op de foto de kleuren van de staart niet goed uitkomen. Bij de 'roodbek-neushoringvoël' zijn de middelste pennen zwart, de overige half zwart en half wit, terwijl de buitenste helemaal wit zijn. Bij de 'geelbek-neushoringvoël' hebben de buitenste staartpennen een zwarte basis en een brede zwarte band even voor het uiteinde. Tokken zijn de kleinste neushoornvogels, waarvan men dertien soorten onderscheidt met nog een aantal ondersoorten. De beide 'helden van

ons verhaal' hebben domicilie in uitgestrekte gebieden van Afrika, waar hun voorkeur uitgaat naar struikgebieden en open bosland, waar ze in paartjes of kleine groepjes 'opereren'. Hun voedsel is zowel plantaardig als dierlijk. Behendig maken ze jacht op in de lucht zwermende termieten en op de grond maken ze zich zeer verdienstelijk door de schadelijke sprinkhanen weg te snappen.

Broeden in holen

Alle *Tockus*-soorten broeden in natuurlijke holten in geboomte, hoewel soms een rotsspleet wordt benut. Het wijfje sluit zich in deze 'gevangenis' vrijwillig op en bepleistert de ingang met uitwerpselen, aarde en speeksel. Soms brengt het mannetje haar wat 'metselspecie', maar dat is lang niet altijd het geval. Er blijft een nauwe spleet open en de echtgenoot moet er een paar maanden voor zorgen, dat het zijn gade aan niets ontbreekt. Er worden 3-6 witte eieren gelegd, maar deze zijn al spoedig besmeurd met vuil. Terwijl madame broedt vindt ook de rui plaats. Als de jongen halfwas zijn, heeft het vrouwtje inmiddels haar nieuwe verenpak-

Meindert de Jong

je gekregen en zij breekt uit haar cel. Onmiddellijk bepleisteren de jongen de ingang weer. Na ongeveer drie weken verlaat ook het kroost het nest. De roep van de roodsnavel wordt beschreven als een karakteristiek 'tsjoe-twiet-sjwie', 'tsjoetsjoetsjoe' en 'koekwieie'. De lokroep van de geelsnavel is een herhaald 'tok-tok-tokke-tokke', de roep zoiets als 'tok-tok-tok-ték-tsjadek-tsjadek'.

De damalijster

Parmantig poseert hier de damalijster voor fotograaf Cees Scholz. Deze vogel heeft domicilie in Zuidoost-Azië, waar hij op sommige plaatsen trekvogel, elders standvogel is. Zijn voorkeur gaat uit naar dichte bergwouden op hoogten van 400 tot ongeveer 1500 m. De afgebeelde vogel is een mannetje; het wijfje is vrijwel gelijk maar de bovenzijde is meer olijfbraun en de overige tinten zijn iets matter. Ook is zij een ietsje kleiner dan haar eega. Damalijsters kunnen heel aardig zingen en ook verstaan ze de kunst allerlei geluiden na te bootsen.

de kakariki's

De Nieuw Zeelandse parkieten van het geslacht *Cyanoramphus* zijn beter bekend onder hun Maori-naam 'kakariki', wat 'kleine parkiet' betekent. In dit artikel worden de verspreiding en de status van alle leden van dit geslacht behandeld; slechts twee soorten worden echter algemeen als volièrebewoners gehouden. Er wordt nader ingegaan op de mogelijkheden ze aan het broeden te krijgen terwijl aan het slot een speciaal pleidooi wordt gehouden voor het veilig stellen van de ernstig bedreigde Norfolk roodvoorhoofd kakariki.

Wat is een kakariki?

Het geslacht *Cyanoramphus* bestaat uit zes soorten. Het geslacht kreeg deze naam in 1854 van Prins Bonaparte, die werd afgeleid van kenmerken van de zwartvoorhoofd kakariki van Tahiti, *Cyanoramphus zealandicus* (Latham). Het woord *Cyanoramphus* betekent 'blauwe snavel' hetgeen verwijst naar de blauwgrijze kleur in de snavel van alle soorten.

Forshaw (1978) geeft van dit geslacht de volgende details: 'deze vogels zijn kleine tot middelgrote parkieten met een lange, wigvormige staart.

De poten zijn vrij lang en ze hebben een inkeping in de bovensnavel. De mannen zijn groter dan de poppen maar er bestaat geen kleurverschil...' Het belangrijkste geslachtsverschil waar ik van uit ga is het formaat van de snavel: deze is bij mannen altijd veel groter. Forshaw's boek is hét standaardwerk over parkieten; de daarin gegeven informatie zal hier daarom niet worden herhaald.

Sommige vogels, zoals de hoornparkieten (*Eunymphicus*) van Nieuw Caledonië, zouden mogelijk bij het geslacht *Cyanoramphus* moeten worden ingedeeld, terwijl de maskerparkieten (*Prosopaea*) van Fiji er waarschijnlijk nauw mee verwant zijn.

De soorten nader beschouwd

Twee soorten kakariki's zijn reeds uitgestorven: de zwartvoorhoofd kakariki *C. zealandicus* van Tahiti en de bruine kakariki *C. ulietanus* (Gmelin) van het eiland Raiatea, evenals Tahiti deel uitmakend van de Society-groep. De laatste soort is bekend van twee exemplaren die in 1771 tijdens de tweede reis van kapitein Cook werden gevangen.

De vier soorten die nog bestaan komen hieronder nader aan bod.

Groene kakariki - *C. unicolor* (Lear)

Deze soort is de grootste kakariki. De poppen zijn 29 cm terwijl de mannen met hun 31 cm even lang zijn als de rosella *Platycercus eximius* (Shaw). Ze hebben echter beduidend langere poten hetgeen samenhangt met het feit dat ze bodembewoners zijn. Antipoden eiland heeft namelijk geen bomen.

De Hertog van Bedford kreeg een exemplaar van deze soort in zijn be-

door: G. Phipps
vertaling: H. Kremer

zit. Hij schreef in 1931: 'Ik ontdekte bepaalde interessante bijzonderheden die ongetwijfeld samenhangen met het volkomen grondgebonden bestaan in haar natuurlijke omgeving. In tegenstelling tot andere papegaaiaachtigen die ik heb gehou-

den kan ze niet met snavel en poten tegen het gaas opklimmen - ze kan slechts opvliegen en er tegen aan hangen zonder te bewegen. Ze kan evenmin op dunne takken zitten. Op dikke gaat het beter, maar toch wel op een vrij lompe manier. Ze is een zeer levendige vogel, in feite de meest actieve en rusteloze parkiet die ik ooit heb gehouden'.

De kleurenfoto is genomen in het Mount Bruce Native Bird Reserve, waar reeds met deze soort is gekweekt. Men heeft daar mede de beste faciliteiten in Australazië voor het kweken met bedreigde vogels. Ongelukkigerwijs is er weinig gepubliceerd over de bereikte resultaten en er is een gelegenheid voorbijgegaan doordat Forshaw de jongen als 'niet beschreven' aangeeft.

A.G. Caley vertelt in het boek van Rosemary Low (1980) dat groene kakariki's waarschijnlijk op driejarige leeftijd geslachtsrijp zijn. Hoewel er poppen na een jaar reeds eieren produceerden gingen ze niet broeden en maakten ze de eieren veelal stuk. Daarom werden hiervoor roodvoorhoofd kakariki's als pleegouders gebruikt.

Ik gaf reeds eerder (Phipps 1977) wat nadere informatie over de groene kakariki's van Mount Bruce. Ze waren gehuisvest in volières van 7 x 3 x 3 meter met vaste bodem en een plastic dakbedekking; aan één kant waren een aantal rotsblokken geplaatst terwijl aan beide zijden zitstokken waren aangebracht. De voeding bestond uit zonnepitten, appel, wortel, groenvoer en pluimveekorrel terwijl in het broedseizoen hondevoer uit blik beschikbaar werd gesteld.

Deze kakariki wordt samen met een ondersoort van de roodvoorhoofd kakariki aangetroffen op het sub-antarctische Antipoden Eiland, waar

beide algemeen voorkomen. Taylor (1979) wijst er echter op dat de aanwezigheid van veel muizen (*Mus musculus*) op het eiland van grote invloed op het voortbestaan van beide kan zijn omdat deze een overvloedig voedselaanbod vormen voor roofdieren zoals katten, als die er ooit mochten komen. De populaties zijn daarom nog wel algemeen, maar kwetsbaar.

Oranjevoorhoofd kakariki - *C. malherbi* (Souancé)

Deze bijzonder zeldzame parkiet komt alleen voor op het Zuid Eiland van Nieuw Zeeland, hoewel er ook twijfelachtige meldingen van het Noord Eiland, Stewart Eiland en de Auckland Eilanden zijn.

Harrison (1970) schreef een uitgebreid verslag over deze vogel en toonde aan dat hij niet, zoals altijd werd gedacht, is beperkt tot een alpine omgeving. Het enige artikel over het kweken in gevangenschap met deze kakariki komt van Prestwich's 'Account of the Psittacidae raised in France' waarin wordt vermeld dat De Laurier er in 1883 mee heeft gebreed.

Van tijd tot tijd worden oranjevoorhoofd kakariki's te koop aangeboden. Dit zijn echter beslist kruisingen tussen de roodvoorhoofd en de geelvoorhoofd kakariki en zeker geen *C. malherbi*.

Geelvoorhoofd kakariki - *C. auriceps* (Kuhl)

De nominaatvorm hiervan komt voor op Nieuw Zeeland en de er om heen liggende eilanden (zie kaartje) en schijnt daar in de bossen vrij algemeen aanwezig te zijn. Deze soort is te herkennen aan de rode voorhoofdsband die zich uitstrekt tot aan maar niet voorbij de ogen, en aan de gele of gouden kroon. De poppen zijn met hun 23 cm kleiner dan de roodvoorhoofd kakariki, de mannen - 26 cm - zijn gelijk aan de poppen ervan.

Bij een vergelijking van beide soorten blijkt dat zowel de geelvoorhoofd als de roodvoorhoofd kakariki een rood voorhoofd hebben. Strikt genomen zouden daarom de Nieuw Zeelandse namen geelkroon en roodkroon kakariki moeten worden gebruikt.

De kleurenfoto toont de enige ondersoort van de geelvoorhoofd kakariki, de Chatham geelvoorhoofd kakariki - *C. auriceps forbesi* (Rothschild).

Deze vogel heeft meer geel aan de onderzijde, terwijl de rode voorhoofdsband niet tot aan de ogen doorloopt. Wat op de foto niet naar voren komt zijn de smaragdgroene zijkanalen van de kop en het grotere formaat. De Chatham geelvoorhoofd kakariki is een duidelijk te herkennen vogel en het door Rutgers en Norris (1972) geuite vermoeden dat het goed denkbaar is dat deze ondersoort de meer algemene bewoner van de voliëres en de dierentuinen in Australië zou zijn en dat daarom ieder die deze soort in gevangenschap houdt zijn vogels eens goed moet bekijken is door een dergelijk onderzoek niet bevestigd. Integendeel, deze ondersoort komt in de Australische vogelliefhebberij niet voor.

Chatham geelvoorhoofd kakariki's zijn nu nog slechts te vinden in 6 ha bos op het Little Mangare Eiland in de Chatham-groep en kunnen dus als ernstig bedreigd worden beschouwd. De Chatham roodvoorhoofd kakariki begon te kruisen met deze geelvoorhoofd, en Flack (1976) meldde dat een paar van deze kruisingen een koppel Chatham geelvoorhoofd kakariki's had verdrongen. De hybriden bleken vruchtbaar te zijn en gingen zich onderling voortplanten; Taylor (1975) gaf een nadere beschrijving van hun verenkleed. Tenslotte werd besloten alle kruisingen op Mangare en Little Mangare Eiland uit te roeien. Nadat dit was gebeurd bleven er zestien zuivere Chatham geelvoorhoofd kakariki's over; zes ervan werden meegenomen naar Mount Bruce waar er nu inmiddels mee is gekweekt.

Kleurenvariaties van geelvoorhoofd kakariki's betreffen vogels waarbij het groen is vervangen door kanariegeel.

Roodvoorhoofd kakariki's - *C. novaezelandiae* (Sparman)

Deze soort kent acht ondersoorten die zijn verspreid over het zuidwestelijk deel van de Grote Oceaan van Nieuw Caledonië in het noorden tot Macquarie Eiland in het zuiden. Ondanks dit enorme gebied lijken ze opmerkelijk veel op elkaar; ze verschillen voornamelijk in grootte en kleurdiepte hetgeen kan betekenen dat de soort zich in een betrekkelijk recente tijd vanuit Nieuw Zeeland verspreidde. De nominaatvorm wordt gevonden op het Noord en het Zuid Eiland van Nieuw Zeeland, op Ste-

wart Eiland en op de Auckland Eilanden. De mannen zijn 28 cm lang, de poppen 26 cm.

Deze nominaatvorm wordt waarschijnlijk aangetroffen in de Australische voliëres, maar een herhaald kruisen met de geelvoorhoofd kakariki maakt het moeilijk dit met zekerheid te stellen. De fraaie kleurenfoto (gemaakt in een voliëre in Victoria) laat deze vogel goed zien. De wat te lichte groene lichaamskleur is te wijten aan de opname bij heldere zonneschijn.

Kruisingskenmerken zijn vooral waar te nemen in gele of oranje veren in de rode kroon, met name ook in de overgang naar het groen. Het is onjuist te veronderstellen dat uit Nieuw Zeelandse voliëres afkomstige vogels zuiver zouden zijn; ik zag daar namelijk een groot aantal kruisingsproducten en die zijn er waarschijnlijk al lange tijd aanwezig.

Prestwich (1954) vermeldt bv. in 'Records of parrots bred in captivity' dat M.E. Fitzgerald uit Tauranga Harbour hem over zijn roodvoorhoofd kakariki's heeft verteld dat de ouders voortkwamen uit verscheidene generaties voliërevogels. Hierin was duidelijk bloed van de geelvoorhoofd kakariki aanwezig, hoewel ze in kleur en grootte sterk leken op de roodvoorhoofd variëteit. Hij constateert daarbij eveneens dat de kruisingen vruchtbaar zijn. Onze roodvoorhoofd kakariki's hebben over het algemeen bleker rood op de kop dan in musea aanwezige balgen; dit kan echter meer aan de voeding dan aan de vererving liggen. De meeste Australische vogels zijn kleiner dan die in de musea, maar ook dit kan een kwestie van voeding zijn. Bij alle ondersoorten loopt het rood door tot achter het oog, een kenmerk dat zich niet voordoet bij de geelvoorhoofd en de oranjevoorhoofd kakariki's.

De roodvoorhoofd kakariki komt in de vrije natuur niet zo algemeen voor als de geelvoorhoofd. Dit is enigszins verrassend omdat het voor de hand zou liggen dat het in cultuur brengen van grond ten gunste van de roodvoorhoofd zou werken. Exemplaren met gele veren komen algemeen voor, en Porter (1939) merkt op dat lutinisme en cyanisme zich voordoen bij alle leden van het geslacht; in het Dunedin Museum heeft hij een blauw exemplaar gezien.

De Chatham roodvoorhoofd kakariki *C. n. chathamensis* (Oliver) is beperkt tot de Chatham Eilanden. In een lezing voor de Royal Zoological Society van Nieuw Zuid Wales over 'Vogels op de Chatham Eilanden' van T. Lindsey (1975) werd deze voor dit gebied algemeen verspreid genoemd; de schattingen liepen tegen de duizend.

Er zijn twee balgen in het National Museum in Wellington aanwezig, tussen een rij roodvoorhoofd kakariki's van de Kermadec Eilanden, die zwak gele veren achter op de kroon vertonen.

De kakariki van de Kermadec Eilanden is de *C. n. cyanurus* (Salvadori). 'Cyanurus' betekent 'blauwe staart', hetgeen een kenmerk voor deze ondersoort is evenals trouwens de donkerder groene lichaamsveren. Het is verwarrend geel aan te treffen in de kroon van een populatie die niet alleen de neiging heeft zich in het venkleed steeds verder van het geel te verwijderen maar evenmin ooit kan kruisen met een geelvoorhoofd kakariki omdat die op de Kermadec Eilanden niet voorkomt. Het zwakke geel zou daarom met de leeftijd samen kunnen hangen. Deze gedachte wordt ondersteund door Sindel die mij vertelde dat zijn beste man roodvoorhoofd kakariki, die nooit geel vertoonde, dit jaar wat geel achter op de kroon ontwikkelde. Buller zag eens een vogel met een groengele aarsstreek en een ring van dezelfde kleur rond de rode voorhoofdsvlek. Deze ondersoort loopt geen gevaar uit te sterven.

C. n. hochstetteri (Reischek) van Antipoden Eiland, door de Nieuw Zeelanders Reischek's parkiet genoemd, is een grote kakariki met duidelijk een meer geelachtig venkleed terwijl het rood meer oranje-rood is. In Mount Bruce is deze vogel gekruist met de groene kakariki; in het wild gebeurt dat echter niet. Het is verrassend dat Antipoden Eiland twee soorten van hetzelfde geslacht herbergt, en wel omdat op het eiland slechts met pollen begroeid grasland voorkomt waardoor er niet veel mogelijkheden zijn het aanwezige voedsel te verdelen. Taylor (1975) heeft dit interessante vraagstuk nader onderzocht.

Op Macquarie Eiland bestond even-

De verspreiding van de kakariki's (met uitzondering van de uitgestorven soorten van de Society Eilanden). Naar R.H. Taylor (1975).

eens een roodvoorhoofd kakariki, en wel de *C. n. erythrotis* (Wagler); deze is echter rond 1890 uitgestorven. Sommige auteurs betwijfelen of deze wel valt te onderscheiden van de Antipoden roodvoorhoofd kakariki maar volgens mij is het onwaarschijnlijk dat vogels van Antipoden en van Macquarie Eiland, gescheiden door een afstand van meer dan 1600 km, leden van dezelfde populatie zijn. Eén van de balgen van de Macquarie roodvoorhoofd kakariki in het Britse Museum heeft wat geel op enkele groene veren van de kroon, langs de rode vlek.

Van de Lord Howe Eiland-vorm *C. n. subflavescens* (Salvadori) werden de laatsten rond 1870 afgeschoten. Deze had geelachtig groene wangen en onderzijden en minder rood op de kop. Hij is weergegeven op de tekening van J.G. Keulemans, naar de enige twee (dode) exemplaren die nog bestaan.

De *C. n. cookii* (G.R. Gray) is een grote en donkerder groene ondersoort van de roodvoorhoofd kakariki die op Norfolk Eiland voorkomt. Deze komt verderop uitgebreid aan de orde. In mijn niet gepubliceerde notities uit 1976 nam ik op dat van een tweetal in het veld bestudeerde vogels de kleinste geelachtige veren achter op de kroon had.

De laatste ondersoort is de Nieuw Caledonië roodvoorhoofd kakariki *C. n. saissetii* (Verreaux en DesMurs). In het Red Data Book is deze als zeldzaam aangegeven evenals door Delacour (1966), maar Orenstein (1972) meldt ze als plaatselijk redelijk algemeen.

Samenvattend: twee soorten kakariki's en twee ondersoorten van de roodvoorhoofd kakariki zijn reeds uitgestorven. De groene en de Antipoden roodvoorhoofd kakariki zijn algemeen maar kwetsbaar, evenals waarschijnlijk de Kermadec roodvoorhoofd kakariki. De oranjevoorhoofd is de meest zeldzame soort, met erg weinig waarnemingen in de twintigste eeuw; de Chatham geelvoorhoofd en de Norfolk roodvoorhoofd zijn ernstig bedreigd. Als groep hebben deze vogels dus problemen, die alleen maar toe zullen nemen. De vogelliefhebberij dient zeker een belangrijke rol te spelen bij het in stand houden van deze (onder)soorten.

Kakariki's bij de vogelliefhebber

Dit onderdeel gaat nader in op het houden van de geelvoorhoofd en de roodvoorhoofd kakariki, de enige soorten die in onze Australische volières worden gehouden. Hier en daar wordt in de Europese literatuur wel gesuggereerd dat kakariki's in

gevangenschap niet erg lang leven: Een ideale bewoner van de voliëre en een gemakkelijke broeder... leeft jammer genoeg in de regel niet erg lang in gevangenschap' (Rutgers en Norris, 1972), maar Sindel (1972) maakte de melding van paren die reeds twaalf jaar broedden, en vermoedde dat ze minstens vijftien jaar oud kunnen worden. Low (1980) schrijft van ene John Yealland gehoord te hebben dat ze voor in voliëres gehouden vogels ene werkelijk unieke combinatie kennen: ze gaan over het algemeen erg gemakkelijk tot broeden over, ze sterven met hetzelfde gemak en ze maken zich er niet in het minst zorgen over welke van beide ze gaan doen. Volgens Seth-Smith (1903) is de kakariki, eenmaal geakklimatiseerd, een relatief geharde en gemakkelijk te houden soort, en één die bij een goede huisvesting zonder problemen tot broeden overgaat.

De vereisten voor een geschikte accommodatie kunnen worden bepaald door de ecologie van de vogel, vooral voor wat betreft de voeding, nader te bestuderen. Volgens Australische ervaringen doen zich grote verschillen in de omvang van de voliërebevolking voor; op het moment dat ik dit schrijf worden geelvoorhoofd kakariki's bijvoorbeeld moeilijker verkrijgbaar. De reden daarvan zou een tekort in de voeding kunnen zijn.

Literatuuronderzoek toont aan dat het menu van kakariki's in het wild gevarieerd is en een hoog proteïnegehalte bevat. De grafieken geven dit nader aan voor de groene en de Antipoden roodvoorhoofd kakariki en voor de Chatham roodvoorhoofd en de Chatham geelvoorhoofd kakariki. Let op het hoge percentage bladeren en scheuten bij de groene kakariki, zaden bij de Antipoden roodvoorhoofd, bladeren en scheuten bij de Chatham roodvoorhoofd en bloemen en ongewervelde dieren, vooral rupsen en schaalinsekten, bij de Chatham geelvoorhoofd. In de volgende tabel wordt een meer volledig overzicht gegeven van de voeding van kakariki's in het wild:

Het volgende menu werd gevoerd door A. Slaminski, een vogelliefhebber uit Sydney die slechts roodvoorhoofd kakariki's hield. Slaminski verstrekte een zaadmengsel van drie delen zonnepitten, drie delen kana-

riezaad en een deel witte millet. De vogels namen gewoonlijk erg veel zonnepitten en gooiden die in de waterbak, waarna ze die daar weer stuk voor stuk uithaalden om ze op te eten. Negerzaad was favoriet, maar nadat dit niet meer werd verstrekt verdwenen de kropziekteproblemen; het negerzaad werd daarom als de oorzaak daarvan gezien. Biscuits, Cotoneaster- en Pyracantha-bessen werden eveneens gegeten. Als er appel werd aangeboden aten ze toch eerst de zaden. Groenvoer als gekiemd zaad, zadende grassen en cichorei werd in grote hoeveelheden gege-

ten, vooral als er jongen werden grootgebracht. Verse zoete maïs was populair, en de kakariki's aten dit eveneens in gekookte vorm. Ook hondevoer werd aangeboden maar daar werd alleen het zout van afgegeten. Ook werden klipzout en elementaire zwavel ter beschikking gesteld omdat er wordt vermeld dat ze dat eten.

Slaminski had de ervaring dat zijn kakariki's veelvuldig baadden, en dat dit om een dagelijks verstrekken van vers water vroeg. In 1975 nam ik bij kleine poelen op het Inner Chetwode Eiland, Marlborough Sounds op Nieuw Zeeland, (Phipps, 1977) ditzelfde frekwente baden van geelvoorhoofd kakariki's waar.

Voedsel van de twee kakariki's op Chatham Eiland gedurende oktober-november 1970-1973. De percentages zijn gebaseerd op 465 veldobservaties van de Chatham roodvoorhoofd en 64 van de Chatham geelvoorhoofd kakariki. Naar R.H. Taylor (1975).

informatiebron	(onder)soort	voedsel
Taylor (1975)	groene kak.	bessen, zaden, dode ganzen
Taylor (1975)	Chatham roodv.	nektar
Oliver (1958)	Chatham roodv.	vruchten van de pipiri (Acaena), in schapevachten gevonden vet en madden, uit de grond gegraven peetaardappelen, Olearia-bloemen, ijzervaren, enz
Layard (1882)	Nw. Cal. roodv.	vruchtvlees en zaden van de pawpaw
Oliver (1958) & Merton (1970)	Kermadec roodv.	scheuten van struiken, zeggezaden, Coprosma-bessen, karkassen van geiten, graszaden, grit
Oliver (1955)	Macquarie roodv.	schaaldieren en andere kleine dieren uit hopen zeewier
Oliver (1955)	Antipoden roodv.	Coprosma-bessen, grassprietten, mos, paddestoelen, gebroken eischalen, koppen van de Lycopodium
Oliver (1955)	roodvoorhoofd	vruchten en knoppen, bladeren, zaden, kleine larven en insecten, rode bessen, pruimen, aardbeien, peren, appels, distels, Acacia-zaden, denne-appels, eikels, tarwe, zaden van schadelijke onkruiden, vlas en biezen, wilde prei
Oliver (1955)	geelvoorhoofd	graszaden, beukenoten, bessen en zacht fruit, zachte loten en bloemknoppen van de Coprosma, ijzervaren, bladluizen
Phipps (1977)	geelvoorhoofd	vlasbloemen en nektar
Harrison (1970)	oranjevoorhoofd	zaden, bessen, kleine larven

De Hoornparkiet

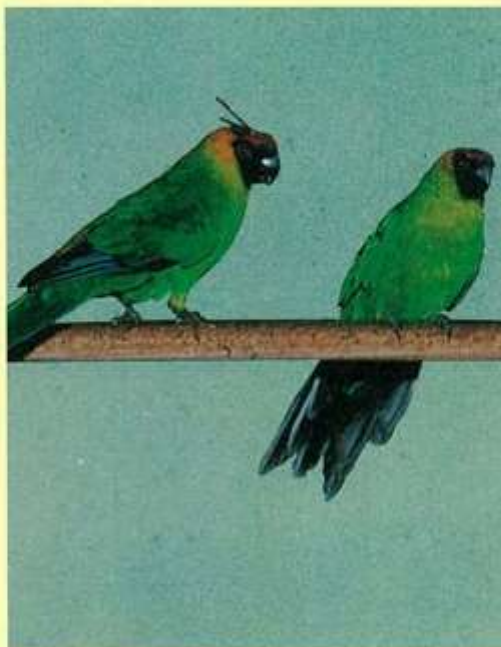
De kuif bestaat uit twee verlengde zwarte veren met rode uiteinden. Jammer dat deze op de foto nauwelijks zichtbaar zijn.

De nominaatvorm, *Eunymphicus cornutus cornutus*, komt voor in Nieuw Caledonië, waar ze zich ophouden in de bossen. Meestal worden ze gezien wanneer ze paarsgewijs of in kleine groepjes in hoge Kauri-pijnbomen zitten.

Hun voedsel bestaat uit vruchten, bloesems, bessen en noten van allerlei soort.

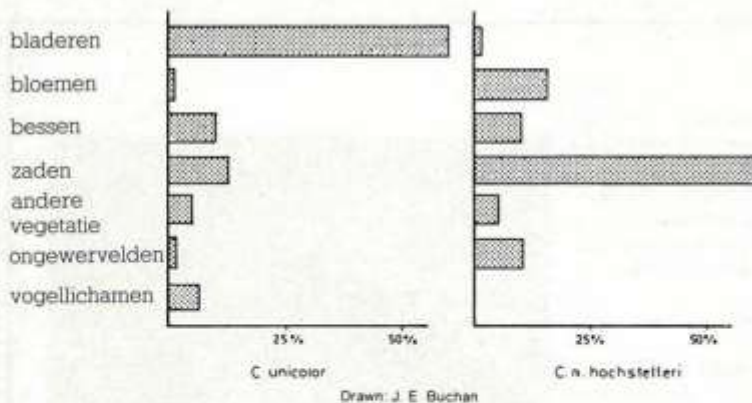
Blijkens *Records of Birds Bred in Captivity* van E. Hopkinson, heeft een zekere Baron Cornely in 1882 met deze vogels gekweekt. De man zou van de nominaatvorm zijn geweest en de pop van het subras *E.c.uvacensis*. Laatstgenoemde is de enigste ondersoort en komt voor op het Uvea-eiland. Het verschilt door groene oordekveren en een groene nek van de nominaatvorm, terwijl de kuif bestaat uit zes donkergroene veren met lichtgroene punt. Van deze laatste variëteit werden door Maillard in 1889 voor het eerst jongen gekweekt. De broedtijd bedroeg 18 dagen, het legsel bestond uit 5 eieren. Voor het overige is er weinig over deze vogels bekend. Het verschil tussen man en wijfje is op de foto vrij goed te zien; links zit hij en rechts zij.

Het zijn deze hoornparkieten waarvan sommigen wetenschappers menen dat zij bij het geslacht van de kakariki's zouden moeten worden ingedeeld.

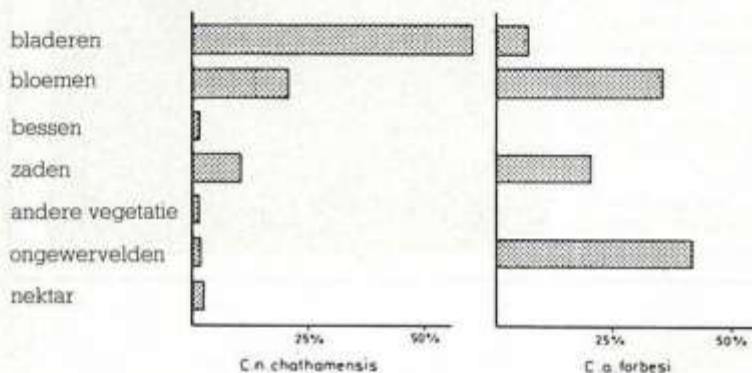

Cyanoramphus auriceps forbesi

Cyanoramphus auriceps

Voedsel van de groene en de Antipoden roodvoorhoofd kakariki gedurende februari 1969. De percentages zijn gebaseerd op 262 veldobservaties van de groene en 245 van de roodvoorhoofd kakariki. Naar R.H. Taylor (1975).

Slaminski merkte op dat de kakariki's als kippen in de volièrebodem krabden en wormen aten. Ze waren zowel vatbaar voor schimmelinfecties als gevolg van het eten van bij het krabben tevoorschijn komend oud zaad als voor wormen, waardoor een regelmatig toedienen van Nilverm of Panacur noodzakelijk was. Hij had een hoog sterftecijfer onder de jonge poppen, vooral als gevolg van legnood. Naar mijn mening hebben de poppen bij een standaardmenu niet voldoende tijd goed uit te groeien en hebben ze niet genoeg reserve om zonder problemen te broeden. De ervaringen wijzen uit dat ze reeds broeden op een leeftijd van vier maanden en dat de mannen reeds bij drie maanden bevruchten. De oplossing is óf de vogels apart te zetten en de poppen in een ruimte zonder nestblok te plaatsen, óf gebruik te maken van hun van nature hoge vruchtbaarheid door menu's met een zeer hoog proteïnegehalte te verstrekken.

De in de grafieken aangegeven grote verscheidenheid van door kakariki's in het wild gegeten voedsel met dit hoge gehalte kan een nuttige leidraad zijn bij het samenstellen van de te verstrekken voeding. Ik ben op het moment bezig de invloed van een dergelijke voeding op een groep roodvoorhoofd kakariki's te onderzoeken; het is echter nog te vroeg om resultaten te presenteren.

Sindel (1972) schreef over het houden van kakariki's in 'Avidata'. Vanwege de beperkte verspreiding van dat tijdschrift geef ik hier enkele details uit dat uitstekende artikel. Hij voerde kanariezaad en wite millet, maar zonnepitten werden slechts verstrekt als er jongen waren. Verder gekookte mais, appel, biscuits, spinazie en een grote verscheidenheid aan groenvoer als gras, muur en zuring. Ook werd veel grit en sepia genomen. Sindel schreef (evenals andere auteurs) dat kakariki's op en neer langs het gaas lopen zonder hun sna-

vel te gebruiken en dat ze als kippen in de grond krabben; hij voegde er aan toe dat het nieuwsgierige vogels zijn en dat ze door het gaas reiken om bijvoorbeeld groenvoer te bereiken dat buiten de volière groeit. Deze gewoonte leidt tot naar verhouding veel pootverwondingen.

Falla, Gibson en Turbott (1979) geven de volgende details over het broeden van de roodvoorhoofd kakariki: 'In een holle boom, de eieren op vermolmd hout; op eilanden vaak in rotsspleten. Broedperiode oktober tot maart, vijf tot negen witte eieren. Periode tussen het leggen van de eieren 24 tot 48 uur; het broeden begint bij het tweede ei; de broedduur is 18 tot 20 dagen, geheel verzorgd door de pop (M.E. Fitzgerald, in gevangenschap). De jongen grijs dons. Uitvliegen na vijf of zes weken; de man helpt bij het voeren van de jongen (hij geeft het meestal over aan de pop; maar voert zelf als die er niet is)'. De gegevens voor de geelvoorhoofd kakariki waren hieraan gelijk, met uitzondering van het broedseizoen: augustus tot april.

Low (1980) geeft een broedduur van 19 dagen aan; Sindel (1972) geeft 21 dagen evenals Caley van Mount Bruce voor de nominaatvorm van de roodvoorhoofd. De grotere ondersoort, de Antipoden roodvoorhoofd, had 24 dagen nodig, en de nog grotere groene kakariki 26. Kakariki's broeden vlot en een broedsel kan het nest verlaten hebben om verder door de man te worden verzorgd terwijl de pop al weer met de volgende ronde bezig is. In deze tijd moeten de mannen goed in het oog worden gehouden omdat ze agressief t.o.v. de jongen kunnen worden en zelfs we hun zoons doden.

Sindel hield kakariki's in volières van 3 x 1 x 2 m die met kunststofplaten waren omgeven. Hij ontdekte dat hoge temperaturen fataal zijn voor deze eilandvogels omdat kakariki's dikke onderdekveren hebben, een omstandigheid die vooral voor nestjongen gevaarlijk is. Temperaturen van boven 35° zijn riskant en het is daar om goed het broeden in de heetste Australische zomermaanden te voorkomen door de nestblokken te verwijderen. De aangeboden nestgeleenheden moeten groot (300 x 225 x 225 mm hoog) en goed geventileerd zijn, en gevuld met turfachtig nest

materiaal. Het blok moet worden bevestigd onder een hoek van 25° en naarmate de jongen groter worden wordt dit teruggebracht naar een zuiver verticale positie. Als het in het blok te heet wordt kunnen de jongen in een groep op de bodem worden geplaatst; de ouders zullen ze blijven voeren. Sindel besloot zijn artikel met de opmerking de kakariki's niet op grond van goede kweekresultaten als 'te gemakkelijk' te beschouwen omdat er een hoog sterftecijfer optreedt als er niet aan de speciale eisen die hun verzorging stelt wordt voldaan.

In 1977 kweekte J. Clark, een lid van de Avicultural Society van Nieuw Zuid Wales, een kruising tussen een roodvoorhoofd kakariki-man en een Naretha blue bonnet-pop. De laatste was op dat moment pas zes maanden oud en de kakariki-man voerde zowel de blue bonnet als zijn eigen pop die jongen grootbracht.

Bescherming van de Norfolk roodvoorhoofd kakariki

Mijn interesse voor het geslacht *Cyanoramphus* begon in 1972 met een later herzien artikel, Phipps (1975), dat resulteerde in reizen naar eilanden waar kakariki's voorkomen. De stand van zaken aangaande het voortbestaan van kakariki's in het onder Australisch politieke invloed staande gebied is erg slecht aangezien de Macquarie en de Lord Howe roodvoorhoofd kakariki zijn uitgestorven en de Norfolk-onder soort ernstig wordt bedreigd. Ik besloot een onderzoek in te stellen naar deze laatste genoemde vogel en ging in 1975 naar Nieuw Zeeland om roodvoorhoofd kakariki's in het wild te observeren om meer inzicht in hun levensomstandigheden en -voorwaarden te krijgen. Ik ging eveneens naar het Mount Bruce Native Bird Reserve om moderne kweektechnieken te bekijken en naar verschillende musea in Nieuw Zeeland om opgezette vogels te zien. Ik ben zo gelukkig geweest elke soort en ondersoort van het geslacht in verschillende musea over de gehele wereld te hebben bestudeerd. In het Southland Museum in Invercargill ontdekte ik een kleine doos met het opschrift '*Platycercus rayneri*, Norfolk Eiland, man, 14.10.01'. Dit was de eerste Norfolk roodvoorhoofd kakariki die ik zag de juiste naam is *Cyanoramphus novae-*

zelandiae cookii. Het exemplaar bevindt zich nu in het National Museum. In 1976 ging ik naar Lord Howe Eiland, Norfolk Eiland en opnieuw naar Nieuw Zeeland. Van de Lord Howe roodvoorhoofd kakariki zijn de laatsten afgeschoten; volgens Etheridge (1889) zou deze parkiet eens in zeer grote aantallen hebben bestaan en aanzienlijke schade aan de oogsten hebben aangebracht. Rond 1880 zou hij langzamerhand zijn verdwenen. Als dit zo is en de laatste vogels zijn doodgeschoten zou men kunnen veronderstellen dat de noodzakelijke levensomstandigheden op het eiland nog bestaan, hoewel Taylor (1979) aantoonde dat men er zich van bewust moet zijn welke nieuwe ontwikkelingen de omstandigheden op eilanden in het nadeel van een soort kunnen veranderen. Zijn artikel had weliswaar betrekking op het uitsterven van de Macquarie roodvoorhoofd kakariki, maar het heeft een veel verder gaande relevantie en toepassing en het is erg belangrijk dit goed te overwegen voor het geval er een sterke aanleiding zou bestaan vogels van Norfolk Eiland naar Lord Howe Eiland over te brengen.

Op Norfolk Eiland zag ik een paar kakariki's zaden van de bloedboom *Baloghia lucida* veroveren, en verder nog een exemplaar in het Mount Pitt Reservaat. Buiten dit reservaat werden verder geen kakariki's aangetroffen, maar er binnen hoorde ik ze vrijwel elke dag; er waren tekenen dat ze zaden van de esdoorn, *Elaeodendron curtispiculum*, tot zich namen, getuige de resten op de grond onder vrucht dragende bomen. Hoewel deze soort een belangrijke voedselbron voor de vogels lijkt te zijn zag ik toch weinig jonge bomen. Mogelijk delfden deze het onderspit in de

strijd met de ingevoerde guava's die langzamerhand een pest in het reservaat worden, of worden ze door grazend vee opgevreten. Het vee helpt mee in de verspreiding van de guava's omdat de zaden onverteerd de dieren weer verlaten. Aan de andere kant kon ik niet ontdekken of de kakariki's de vruchten van de guava aten. Toch zouden deze een voedselbron kunnen vormen. Kakariki's eten wel de zaden van de *Araucaria*, de prachtige pijnboom van Norfolk Eiland.

Buiten de verandering van het biotoop is het voornaamste probleem waarmee deze bedreigde vogel wordt geconfronteerd de concurrentie van de ingevoerde pennant rosella, *Platycercus elegans* (Gmelin), een in oostelijk Australië algemeen voorkomende vogel en veelvuldig aan te treffen op het eiland. Ik zag pennanten fourageren op vruchten van de ingevoerde *Lantana*, *Lantana camera*, en op wilde tabak, *Solanum mauritanium*, in het Mount Pitt Reservaat. Volgens Forshaw eten deze kakariki's vruchten van wilde tabak en eveneens vruchten van andere ingevoerde planten; er is dus waarschijnlijk wel degelijk sprake van voedselconcurrentie. Toch bestaat de belangrijkste strijd wel ten aanzien van de nestplaatsen, alhoewel ook de ingevoerde Europese spreeuw, *Sturnus vulgaris*, daaraan meedoet.

Dit alles wijst op de noodzaak onmiddellijk onderzoek naar de populatie van de Norfolk roodvoorhoofd kakariki in te stellen, maar tegelijkertijd moet de pennanten naar mijn mening niet het voordeel van de twijfel worden gegeven: hun aantal dient drastisch te worden verminderd. Zou hun verwijdering niet in het voordeel van de kakariki blijken te zijn dan kunnen ze altijd nog weer vanuit Australië worden teruggebracht. Men dient zich er echter van bewust te zijn dat er geen populatie is van waaruit reintroductie plaats kan vinden indien deze kakariki eenmaal is uitgestorven.

Cyanoramphus unicolor

Cyanoramphus zealandicus

Cyanoramphus ulietanus

de kakariki's

Smith (1969) stelde dat kakariki's in gevangenschap erg vatbaar zijn voor ornithosis (psittacosis), die bij vrijwel alle Australische parkieten wordt aangetroffen; het is mogelijk dat de pennant deze ziekte heeft meegenomen naar Norfolk Eiland en dat dit kan hebben bijgedragen tot de afname van het aantal kakariki's. In 1976

en 1977 deed Forshaw onderzoek naar een ziekte die de populatie van de pennanten op Norfolk Eiland aantaste omdat het bange vermoeden bestond dat deze eveneens van invloed zou kunnen zijn op de kakariki's. Op het moment van schrijven van dit artikel ken ik er echter niet de resultaten van.

De goede resultaten met het kweken van kakariki's in zowel overheids- als particuliere kollekties benadrukken het belang dat kweken in gevangenschap op Norfolk Eiland kan hebben als onderdeel van het totale beleid tot het behouden van de parkiet. De Norfolk roodvoorhoofd kakariki is reeds in gevangenschap gehouden.

Cyanoramphus novaezelandiae chathamensis

Cyanoramphus novaezelandiae subflavescens

Cyanoramphus unicolor

Porter (1939) had dertien vogels in zijn bezit (tien mannen en drie poppen), maar de poppen stierven voor hij er mee kon kweken. Er bestaat geen twijfel over dat het inderdaad om deze vogels van Norfolk Eiland ging omdat hij duidelijk het grote formaat beschreef. Ze hadden volgens hem de grootte van een pennant rosella. Dat is echter wel enigszins overdreven aangezien de pennant 36 cm lang is en Forshaw voor de Nieuw Zeelandse ondersoort van de roodvoorhoofd 27 cm aangeeft. Zowel de Antipoden als de Norfolk roodvoorhoofd zijn met hun 30 cm groter, maar daarmee halen ze bepaald nog niet de pennant.

Porter ontving een brief van Norfolk Eiland met het volgende: 'De groene parkiet die u noemt komt op het moment niet erg veel op het eiland voor; hij wordt slechts gevonden in het dichte struikgewas rond Mount Pitt. Hij is erg vernielzuchtig voor vrijwel alle soorten vruchten. Hij broedt in oktober in holle bomen, vooral in de stammen van dode boomvarens; nooit op de grond'. Deze korrespondent noemde de kakariki de groene parkiet, de naam die op Norfolk Eiland wordt gebruikt. De pennant wordt de rode parkiet genoemd. Door sommige waarnemers zijn kruisingen tussen beide soorten vermeld; zonder de mogelijkheid hiervan uit te sluiten (zie de eerder genoemde kruising *Cyanoramphus x Psephotus*) is het toch waarschijnlijker dat het hier om jonge pennanten ging omdat deze zowel rode als groene veren hebben. Porter dacht dat de kakariki vanwege de veranderingen in het biotoop niet veel overlevingskansen had.

Hij vermeldde eveneens dat een Amerikaanse expeditie het eiland had bezocht op zoek naar deze en andere zeldzaamheden en eik waargenomen exemplaar had afgeschoten. Zijn korrespondent zei dat nadat de expeditie was vertrokken er jarenlang geen parkiet meer was gezien en dat ze pas sinds ongeveer een jaar zich weer vertoonden. Porters gedachten komen wat hypocriet op me over omdat hij aan de ene kant bezwaar maakt tegen het verzamelen voor musea maar aan de andere toch goedpraat dat hij dertien van deze zeldzame vogels hield (met inbegrip van de overtollige mannen) die even-

eens op het eiland moeten zijn gevangen. Als de vogel zeldzaam was zijn naar mijn mening beide fout.

Ook Boosey (1982) gaf aan dat hij deze vogels hield; ik twijfel er echter aan of dit wel juist is en of het niet om de Nieuw Zeelandse ondersoort ging. Hij schreef: 'Ze kwamen voor op Norfolk Eiland, waar ze op de grond zouden broeden (zie Porters melding hierboven) en volkomen zouden worden uitgeroeid door een invasie van horden ratten - hetzelfde wat enkele op Lord Howe Eiland vrijgelaten paren overkwam...'. Waar kreeg Boosey deze informatie vandaan? Ik las ergens, maar ongelukkig genoeg ben ik niet meer in staat die bron op te sporen, dat de Hertog van Bedford eens had gesuggereerd dat er enkele kakariki's naar Lord Howe Eiland zouden zijn gebracht. Het is mogelijk dat iemand deze suggestie als waar heeft aange-

nomen en dat dat dan de bron van Boosey's informatie is.

Het overbrengen van Norfolk naar Lord Howe is geen nieuwe gedachte en naar mijn mening is het een belangrijke mogelijkheid in de totale overlevingsstrategie van de Norfolk roodvoorhoofd kakariki; dit mag echter niet in de praktijk worden gebracht voordat de populatie is onderzocht en er op het eiland zelf andere mogelijkheden zijn uitgeprobeerd.

Deze parkiet was niet altijd zeldzaam; in 1788 schreef John Hunter: 'De parkieten zijn talrijk en de lelijkste in hun soort waarvan ik ooit heb gehoord; dit, aangevuld met hun schelle kreten, maakt ze tot erg onaangename vogels. Ze zijn volkomen groen, met uitzondering van een rode vlek op de kop'. Niet iedereen waardeert dus blijkbaar kakariki's als prachtige vogels, hoewel Hunter, die commandant van een kinderstrafkolonie was en moest strijden tegen de hongerdood, een goede reden kan hebben gehad deze parkieten niet te mogen. Hij schreef later in zijn dagboek op 18 januari 1790: 'De meeste arbeiders waren bezig met het maaien, verzamelen en schonen van maïs waarvan erg veel door de parkieten was vernield hoewel er voortdurend mensen bezig waren ze met lange stokken weg te jagen'.

Vanuit deze talrijkheid is de populatie van de Norfolk roodvoorhoofd kakariki afgenomen tot een gevaarlijk laag aantal en ik vind dan ook dat er direct iets aan de problemen ervan moet worden gedaan.

Een woord van dank

Mijn speciale dank gaat uit naar R.H. Taylor van de Nieuw Zeeland D.S.I.R. voor zijn arbeid m.b.t. dit geslacht en naar D.K. Merton van de N.Z. Wildlife Service voor de hulp bij het toegang krijgen tot Inner Chetwode Eiland en tot Mount Bruce Native Bird Reserve, een project van de Wildlife Service. Ik dank eveneens de leider van Mount Bruce, C. Roderick, en de medewerkers A. Caley en G. Fraser. Ik dank de curators van de volgende musea voor het beschikbaar stellen van hun collecties: Australian Museum te Sydney, National Museum te Wellington, Southland Museum te Invercargill, Natural History Museum te Wenen, Senckenberg Museum te Frankfurt, Museo Civico te Genua,

British Museum te Tring en Merseyside County Museum te Liverpool.

Dank is verschuldigd aan S. Sindel en A. Slaminski voor hun gegevens over het houden van kakariki's in de volière. Voor de toestemming hun foto's te gebruiken dank ik Sir Charles Fleming, de Nieuw Zeeland Wildlife Service, het British Museum en, nogmaals, R.H. Taylor.

Verder het bestuur van de Avicultural Society van Australië voor het opnemen van de kleurplaten, John Buchan voor het tekenen van de kaart en de grafieken en vooral de redacteur, Graeme Hyde, voor... het mij meedogenoos achtervolgen voor het voltooien van dit artikel.

Geraadpleegde literatuur

- Boosey, E.J. (1962): 'Foreign Bird Keeping'. Londen, Diffe. 2e druk.
- Delacour, J. (1966): 'Guide des Oiseaux de la Nouvelle-Calédonie'. Neuchâtel, Delachaux & Niestlé.
- Etheridge, R. in Ramsay, E.P. (1889): 'Lord How Island. Its Zoology, Geology and Physical Characters' in Mem. Aust. Mus. No. 2.
- Falla, R.A., R.B. Sibley & E.G. Turbott (1979): 'The New Guide to the Birds of New Zealand'. Auckland, Collins.
- Flack, J.A.D. (1976): 'Hybrid Parakeets on the Mangare Islands, Chatham group' in Notornis 23: 253-255.
- Forshaw, J.M. (1978): 'Parrots of the World'. Melbourne, Lansdowne, 2e (herziene) druk.
- Harrison, M. (1970): 'The Orange Fronted Parakeet *Cyanoramphus malherbi*' in Notornis 27: 115-126.
- Hunter, J. (1793): 'An Historical Journal of the Transactions at Port Jackson and Norfolk Island, ... Since the Publication of Phillip's Voyage'. Londen, Stockdale.
- Low R. (1980): 'Parrots, their Care and Breeding'. Dorset, Blandford.
- Merton, D.V. (1970): 'Kermadec Islands Expedition Reports: A General Account of Birdlife' in Notornis 17.3: 147-199.
- Oliver, W.R.B. (1955): 'New Zealand Birds'. Wellington, Reed. 2e druk.
- Orenstein, R. (1972): 'The Endangered Birds of New Caledonia' in Animals 14 (8).
- Phipps, G. (1975): 'Notes on the Status of New Zealand Parakeets, or Kakariki (*Cyanoramphus*) in Captivity and in the Wild' in Avidata n.s. 2 No. 3 winter 1975: 49-55.
- Phipps, G. (1977): 'Further notes on New Zealand Parakeets or Kakariki' in Avidata n.s. 2 mrt-april.
- Porter, S. (1930): 'The Norfolk Island Parakeet (*Cyanoramphus cookii*)' in The

- Avicultural Magazine pp. 406-410.
- Prestwick, A.A. (1954): 'Records of Parrots Bred in Captivity' (Additions). Londen, eigen uitgave.
- Rutgers, A. & Norris, K. (1972): 'Encyclopaedia of Aviculture'. Deel 2. Londen, Blandford.
- Salvadori, T. (1891): 'Catalogue of the Psittaci, or Parrots in the Collection of the British Museum' in Cat. Birds (B.M.) deel 20. Londen, Curators British Museum.
- Seth-Smith, D. (1903): 'Parakeets. A Handbook to the Imported Species'. Londen, Porter.
- Sindel, S. (1972): 'Kakariki's' in Avidata nov.-dec. pp. 5-9.
- Taylor, R.H. (1975): 'Some Ideas of Speciation in New Zealand Parakeets' in Notornis 22: 110-121.
- Taylor, R.H. (1979): 'How the Macquarie Island Parakeet Became Extinct' in N.Z.J. Ecology 2: 42-45.

Noot vertaler

De auteur is President van de 'Avicultural Society' van Nieuw Zuid Wales in Australië en ornitholoog bij het Macleay Museum van de universiteit van Sydney. Hij schreef dit artikel oorspronkelijk voor 'Australian Aviculture' waarin het in juni 1981 verscheen. Aangezien het copyright berust bij de auteur wordt het met zijn uitdrukkelijke toestemming én met die van 'Australian Aviculture' in ons maandblad geplaatst. Tevens verleenden beide hun medewerking bij het verkrijgen van enkele van de afgedrukte kleurenfoto's.

Het artikel is zoveel mogelijk in zijn oorspronkelijke staat gelaten. U zult daarom merken dat het niet met een Nederlandse maar met een Australische hand is geschreven.

* Overgenomen uit 'Australian Aviculture', officieel orgaan van de 'Avicultural Society of Australia'.

* Copyright: G. Phipps en 'Avicultural Society of Australia'

Buulbuuls zo

Er valt niet met zekerheid te zeggen waar de naam Buulbuul vandaan komt. Het is een oude Arabische naam voor 'kleine vogel' en waarschijnlijk een onomatopee, een klanknabootsing.

In het verspreidingsgebied, Zuid Azië en Afrika, is de buulbuul, of haarvogel vanwege enige haarachtige veren in de nek, een bekende zangvogel. Erg veel soorten hebben zich aan de cultuurlandschappen aangepast waardoor het vaste bewoners zijn geworden van tuinen nabij en in dorpen en steden. De meesten van de 119 soorten zijn heel eenvoudig van kleur, ze vormen een vrij primitieve groep zangvogels van de oude wereld en komen voor van zee-niveau tot op hoogten van 3000 meter. Het best nog zijn ze ontwikkeld in Afrika waar bijna alle families vertegenwoordigd zijn en waarvan de grootste en bekendste groep wordt gevormd door het geslacht *Pycnonotus* met ongeveer 47 soorten. Een duidelijk uiterlijk waarneembaar verschil tussen de mannetjes en de wijfjes is er niet alhoewel er soms wordt beweerd dat er tussen beide sexen een verschil in grootte is. Jonge buulbuuls verschillen nauwelijks van hun oudervogels. In het algemeen zijn het standvogels die wel wat zwerven maar meer

plaatselijk en dan haast altijd op zoek naar voedsel, vruchten en bessen van velerlei soort.

Hun zang is in het algemeen hard en vrolijk, betrekkelijk eenvoudig en niet zo muzikaal waarmede niet gezegd is dat de zang onwelluidend klinkt, integendeel.

Buulbuuls bouwen een open nest van licht plantaardig materiaal zoals bloemstengeltjes, bladreepjes, worteltakjes enz. De eieren zijn gewoonlijk vuilwit van kleur met roodbruine vlekjes en stippen.

Meestal broedt het wijfje alleen de eieren uit en tijdens die broedperiode wordt zij door het mannetje van de nodige snavelkost voorzien. De broedduur bedraagt gemiddeld 13 dagen. De jongen verlaten na goed twee weken het nest en als ze dan weer eens zo'n ruim twee weken ouder zijn, kunnen ze als zelfstandig worden beschouwd.

Bij de vogelliefhebbers zijn in het algemeen slechts enkele buulbuulsoorten goed bekend, zoals de roodoorbuulbuul, *Pycnonotus jocosus*; kalabuulbuul, *Pycnonotus cafer*; witoorbuulbuul, *Pycnonotus leucogenys* en de kotilang of geelbuik buulbuul, *Pycnonotus aurigaster*. In ditzelfde rijtje zou ook wel de zeer fraaie met prachtig blauw en zwart gekleurd verenpak uitgedoste Irena

buulbuul genoemd kunnen worden, alleen die behoort met de vijf ondersoorten niet tot de *pycnonotus*familie maar tot het geslacht *Ireninae*.

Zoals gezegd, de meeste soorten zijn zo gewoon, hun uiterlijke verschijningsvorm laat in feite niets boeiends zien. Wel hebben enkele soorten een al of niet zware kuif en zijn de meeste goedgevormd. Opvallend is hun in het algemeen zeer zachte verenkleed.

Nagenoeg alle buulbuuls zijn uitstekend geschikt om als volièrevogel gehouden te worden. De acclimatisatie verloopt vrijwel zonder problemen en dat komt voornamelijk omdat ze zich bijzonder snel weten aan te passen aan de zeg maar kunstmatige voeding die wij ze kunnen verstrekken. Met diverse vruchten en bessen, universeelvoer en wat meelwormen, zijn ze in een goede conditie te houden. Ook is gebleken dat de meeste soorten wel als winterhard kunnen worden beschouwd, mits ze in de volière maar voldoende beschutte plekje kunnen vinden. Bovendien zijn er met diverse soorten buulbuuls al regelmatig goed geslaagde kweekresultaten behaald. Gewoonlijk bouwen ze in de struiken een vrijstaand nest maar evenzo zijn er die gebruik maken van

Zijn zo gewoon

een kanariënestkastje en zelf hebben we een paartje kala's gehad die de warme holte van een berkenblok verkoos. Zoals dat bij erg veel vogelsoorten het geval is, moeten we ook bij buulbuuls op alles bedacht zijn en daar bedoel ik mee dat het goed is om in de gezelschapsvolière tal van soorten nestkastjes en een uitgebreide sortering nestmateriaal aanwezig te doen zijn.

Als er jongen zijn is het vaak dat we voldoende levend voedsel ter beschikking kunnen stellen. Meelwormen, mierenpoppen, maden, pinkys enz. enz. Er is vandaag de dag een redelijke sortering verkrijgbaar. Overigens is het wel goed tevoren al de 'smaak' van de oudervogels te kennen en dus vóór de broedtijd wat te experimenteren. Als we als basisvoedsel een goed universeelvoer nemen met daarin wat vruchten en daardoor regelmatig wat levend voedsel mengen is dat best wel te peilen.

Voor diegene die het voornemen hebben om het ook eens te gaan proberen met vruchten- en insectenetende vogels, zijn buulbuuls de aangewezen soorten; het zijn de zebra-vinkjes voor de toekomstige liefhebber van vruchten- en insecteneters. Maar ook daarna verdienen ze alle

belangstelling, hoe gewoon ze ook zijn.

Tot slot willen we nog graag een drietal van die minder bekende buulbuulsoorten aan u voorstellen.

Pycnonotus capensis, de Kaapse Buulbuul, 20 cm, broedtijd september tot november

Pycnonotus nigricans, de Rooddoog buulbuul, 20 cm, broedtijd november tot maart en

Pycnonotus barbatus, de Zwartoog buulbuul, 20 cm, broedtijd augustus tot november.

Alle drie komen ze hoofdzakelijk voor in Zuid Afrika waar ze de naam Tiptol dragen; kaapse tiptol, rooi-oog tiptol en swartoog tiptol.

Wanneer we de foto's goed bekijken zijn er toch wel redelijk zichtbare verschillen tussen de soorten te zien. In het veld is dat aanmerkelijk moeilijker, ze lijken dan erg veel op elkaar en valt het niet mee om ze te direct te herkennen. *P. barbatus* is de meest voorkomende soort en die soort is ook uitvoerig door waarnemers bestudeerd. De heer Van Someren stelde vast dat de vogel een partner kiest voor het leven; dat het wijfje alleen broedt; dat de jongen na 12-13 dagen uit het ei komen; dat het mannetje uitsluitend voedsel aanbrengt en als er jongen zijn ze ook

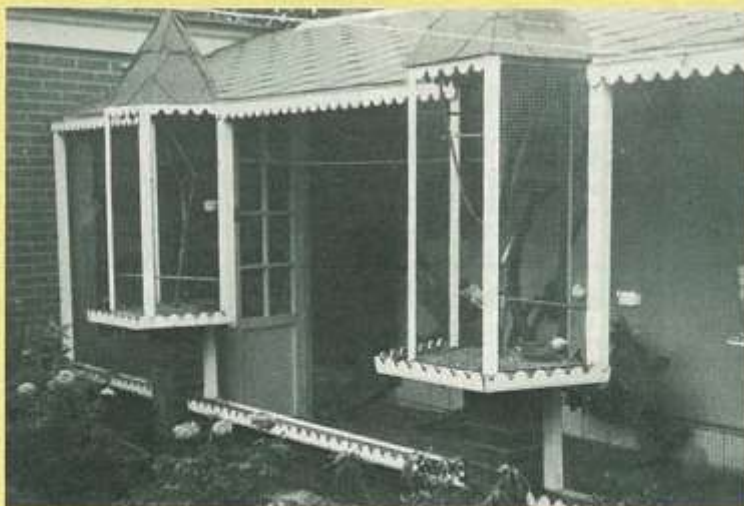
door het wijfje worden gevoerd. Hun voedsel bestaat dan voornamelijk uit insecten.

Het nestje van de zwartoog buulbuul op de foto bevat twee jongen. Een bedelt om voedsel, de ander heeft de gele stuit omhoog gericht en de met een vliesje omgeven ontlasting is juist door de oudervogel opgenomen. Weldra zal ze wegvliegen om weer spoedig daarna met een rijk gevulde snavel met insecten terug te komen.

Zij nog vermeld dat deze buulbuul ook nogal eens door de Zuidafrikaanse Roodborst Koekoek wordt uitverkoren om daadwerkelijk mee te werken aan de instandhouding van diens soort.

Buulbuuls, ze zijn zo gewoon, maar toch... inderdaad, best de moeite waard.

Cees van Berkel

de volière van de maand

We willen graag deze aflevering beginnen met het relaas van een van onze nieuwere leden, te weten D. W. de Roos, Kloosterhoek 14 in Raalte. Hij schreef ons het volgende:

Om te beginnen is mijn vogelhobby niet ontstaan door kennis hiervan of doordat ik eens wat vogels gezien heb op een tentoonstelling of bij een kweker maar door het maken van een vijfkantig tilletje. Dit tilletje werd zuiver gemaakt als esthetische verfraaiing voor de tuin. Maar ja, als je zoiets hebt gemaakt en je doet er geen vogels in dan is het ook nog niet af.

Zo gebeurde het dat ik van mijn buurman (zeer geschikt) 6 kanaries kocht, te weten 2 mannen en 4 poppen, waarvan van de laatste groep er al snel één de pijp aan Maarten gaf. Doordat dit tilletje werd gemaakt in de periode juli/augustus 1980 bleven uiteraard kweekresultaten uit. Ook in het begin van 1981 wou het nog niet al te best lukken, tot dat mijn buurman

tegen me zei dat het verstandig zou zijn om één man en één of twee poppen er uit te halen. Dat heb ik dus gedaan en na deze geplaatst te hebben in een reeds gemaakte andere kooi bleek al gauw dat er nu wel resultaten waren te verwachten. Om een lang verhaal kort te maken is te vertellen dat er met de bouwvak van 1981 inmiddels 19 jongen waren, waarvan er nu nog 13 in leven zijn. Nou en op dat moment begint eigenlijk mijn hobby. De allereerste vraag die je dan tegenkomt is: Waar moet je met je jonge vogels naar toe. Een plan hiervoor was al gauw gemaakt. De grote moeilijkheid was echter dat we de tuin graag in tact wilden houden. Het bestaande tilletje bracht me op een idee en wel: Proberen het tilletje onder te brengen in een volière.

Enfin, foto 1 en 2 geven het resultaat. Eerlijksheidshalve moet ik u zeggen dat ik er trots op ben, temeer nog omdat veel vogelliefhebbers er complimenten over gaven.

Ik zou me echter voor kunnen stellen dat de echte kweker onder u kanttekeningen zal plaatsen bij de indeling van de volière. Deze kanttekeningen zullen ongetwijfeld terecht zijn en deze zou ik gaarne vernemen. Een opmerking die waarschijnlijk geplaatst zal worden is dat het niet bepaald een ideale kweekkooi/volière/ruimte zal zijn en daar ben ik me ook van bewust en ben daar ook niet vanuit gegaan, m.a.w. het moest in de eerste plaats een hok zijn die niet iedereen had en één die wij leuk vonden en die tevens een verfraaiing voor de tuin zou zijn.

Korte beschrijving van de indeling: De totale lengte van het geheel is 7.13 m en heeft een diepte van 1.30 m. Het linker gedeelte van de volière is de kweekruimte, groot 1.50 m x 1.30 m en hierin zijn 16 broedkooitjes geplaatst op een schap waaronder voorraadvoerbakjes zijn gemaakt.

Het middelste gedeelte is de vrije vlucht (3,63 x 1.30 m) Vanuit deze vrije vlucht kunnen de vogels in het nachthok komen. Het nachthok is 2.00 m x 0,80 m en is verwarmd.

De naar voren uitgebouwde tilletjes zijn op dit moment voor alle vogels toegankelijk maar zijn d.m.v. deurtjes ook afzonderlijk te gebruiken.

Toegepaste materialen:

De achterwand is van vuren hout, tempex en watervastverlijmd multiplex. De poeren zijn gemetseld, het dak is eveneens van multiplex met daarop bitumen singels. Het nachthok is van binnen betegeld. Het overige is getimmerd van vuren hout en het geheel is met gaas afgezet.

Zo dit was dan mijn bijdrage. Ik hoop (maar dat is afwachten) dat op den duur de kweekresultaten ook bevredigend zullen zijn.

Voor tips/adviezen inzake kweken e.d. houd ik mij gaarne aanbevolen.

FISH- and BIRDSHOP

„HOLLAND“

ROERMONDSEWEG 66a

6004 AT WEERT - 04960-37211

Regelmatig in voorraad:

• Molukkenkaketoë	f. 725,- per stuk
Grote Geelkulfkaketoë	f. 700,- per stuk
Kleine Geelkulfkaketoë	f. 475,- per stuk
Edelpapegaaien	f. 2000,- per paar
Viooltjeslori	f. 350,- per paar
Musschenbrosklori	op aanvraag
• Roodborstzaadkrakers	f. 115,- per paar
Shamalljster	f. 75,- per stuk
Indische Nonpareil	f. 21,50 per paar

Wij verzenden door heel Nederland, prijslijst voor de handel op aanvraag. Donderdagavond koopavond. - Lid Dibevo.

vogelimport en bloemisterij SIEM VAN 'T HART

Kralingseweg 443 b-Rotterdam
Grens Capelle a.d. IJssel
Telefoon 010-52 45 11

Wij hebben regelmatig in voorraad:
Regelmatig voorradig Zwart lori's, geelgestreepte lori's, Stella lori's, Ferry lorri-keets, edelpapegaaien, Blauwkroontjes en tal van andere interessante soorten.
Alles tegen uiterst scherpe prijzen!

Vervolgens ontvingen we een schrijven met foto's nr 3 en 4 van A. Boude-wijns uit Gerwen. We laten hem graag aan het woord.

Mijn vrouw en ik zijn vorige zomer op bezoek geweest bij onze vrienden Annie en Koos Versteegen in Canada. Wat ik daar zag aan vogels en voliè-res vond ik geweldig. In 1967 is Kees, samen met zijn vrouw, aan een binnenvolière gaan bouwen om na hun werk wat afleiding te kunnen vinden bij de vogels. Vooral omdat de vogels het erg goed deden, graspar-kieten en zebravinken, ontstond er plaatsgebrek. Vrouw Annie vormde de drijfveer om de voliè-re uit te brei-den samen begonnen ze in 1975 daar-aan om daarna eigenlijk gestadig door te gaan met als resultaat een be-hoortelijk voliè-recomplex, hetgeen u de foto's wel duidelijk maakt. De bin-nenverblijven zijn opgetrokken uit hout en geïsoleerd met glaswol. Het dak is bedekt met singels hetgeen in Canada de gewoonte is. Aan de rech-terkant van het binnenverblijf staat nu een voliè-re van 20 m lang, 4 m breed en 2 m hoog. Deze voliè-re is helemaal ingedeeld in vluchten van ongeveer 2 m breed. Het geheel is af-gedekt met golfplaten. Deze vluchten

worden bevolkt met vele soorten par-kieten zoals roodrug, ringnek, pruim-kop, rosella etc. etc.

De andere buitenvoliè-re is opgetrok-ken van stalen ronde pijp en het ge-raamte is omspannen met zoge-naamd dubbeltjesgaa. De afmetin-gen van deze voliè-re zijn als volgt: 20 m lang, 6 m breed en 3 m hoog. In deze voliè-re groeien tal van vlier-struiken, coniferen, distels terwijl de grond is ingezaaid met gras. De be-volking bestaat uit merels (2 oude en 6 jongen), 2 koppels putters, een kop-pel vinken, zebravinken, diamant-duifjes en vele soorten tropische vog-els.

Annie en Kees Versteegen zijn Hol-landse emigranten en hebben als erig contact met de vogelliefhebberij het maandblad Onze Vogels waar ze al weer heel wat jaartjes op zijn ge-abonneerd en waarvan ze, zo heb-ben ze mij uitdrukkelijk gezegd, erg veel plezier hebben. Nu zouden ze graag zien dat de foto's van hun voliè-re in het maandblad werden afge-drukt. Welnu, aan dat verzoek heb-ben we uiteraard erg graag voldaan en we wensen Annie en Kees alle goeds en erg veel plezier van hun en Onze Vogels.

SCHERPE MAAGKIEZEL

1. fijn - voor kleine zaadetende vogels
2. grof - voor grote parkieten - duiven - fazanten.

1. Uw vogels hebben geen tanden
Wel een spiernaag. Zorg dat er
SCHERPE KIEZEL in zit....!

VERKRIJGBAAR IN DIERENSPECIAALZAKEN
Waar niet verkrijgbaar bellen naar:

F. THIJSSEN MILL

Telefoon 08859-17 37 b.g.g. 14 18 - Postbus 29

BLANKESTIJN'S PET FARM B.V.

Turbinestraat 22
3903 LW Veenendaal
Telefoon 08385-14530

Wij vragen te koop:
alle soorten kleur-,
zang- en postuur-
kanaries.

ONKRUIDEN

Kleine egelskop

(*Sparganium simplex*)

Niet alleen de planten op het droge zijn waard om aan een nader onderzoek onderworpen te worden. Ook de waterplanten zijn het aanschouwen meer dan waard!

Daarbij behoeft het ons niet uitsluitend om de prachtige bloemen zoals bijvoorbeeld van de waterlelie en de lis te gaan. Ook de zaadbolletjes hebben soms een geheel eigen schoonheid. Dit is met name het geval bij de Egelskopfamilie.

Laten we echter eerst zien hoe de met bruine afdekbladeren voorziene bloemen er uit zien. Deze zijn klein en staan dicht opeen in holvormige bloemhoofdjes aan een vertakte stengel. Boven aan de mannelijke, onderaan de vrouwelijke.

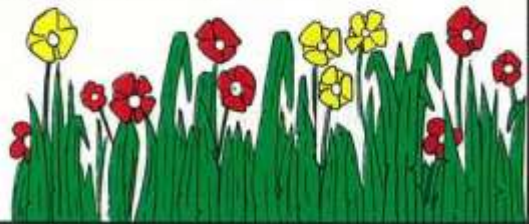
De bestuiving vindt plaats door de wind, waarna de zaadhoofdjes zich op een fraaie wijze ontwikkelen tot bolletjes met een groot aantal puntjes. Net een opgerolde egel!

Deze puntjes steken naar alle kanten uit. Vermoedelijk heeft de plant hieraan de naam sparganium te danken; kijk maar: sparganium komt waarschijnlijk van spargo = naar alle kanten uitsteken.

Simplex is een wat duidelijker woord. Het betekent simpelweg: enkelvoudig of eenvoudig.

Zo eenvoudig ziet de plant er echter niet uit. Het is een aparte schoonheid, die beslist tussen het riet of de biezen opvalt met die opvallende zaadhoofden.

P.J. de Penning.

Tja, de kop van dit pietpraatje is inderdaad lichtelijk chaotisch, waar gaat het nou over? Het antwoord op die vraag is erg eenvoudig, deze pietpraat gaat over de Zuidhollandse frisé die in sommige landen Franse Frisé heet. Kortom, over één vogel die in het rijke bezit is van twee namen, hardstikke adellijk dus. Ergo, als u een Franse frisé koopt heeft u zich een Zuidhollander laten aanmeten, als u Zuidhollanders fokt kunt u ze verkopen als Franse frisees. Leuk hè? Typisch 'Europese integratie', Frankrijk blijkt soms in de Zuidelijke Nederlanden te liggen en de Zuidelijke Nederlanden soms in Frankrijk, nou ja!

Waarom dit krankjoreme begin van wat een serieus praatje over vogels moet worden? Omdat ik daarmee duidelijk wens te maken dat zelfs over de vermoedelijke afstamming van een kanarievariant zulke diepgaande meningsverschillen ontstaan dat beide partijen voet bij stuk houden, hun 'eigen' naam hanteren dat daardoor voor fokkers een erg onduidelijke situatie ontstaat schijnt geen rol te spelen. Oftewel: nationale gevoelens en/of chauvinisme zijn niet voorbehouden aan voetballers, schaatsers etc. etc., ook in de vogelsport is dit een factor van belang. Jammer, jammer omdat zulke argumenten de oorspronkelijke doelstelling van de vogelliefhebberij voorbij schieten. Met (en ook zonder) uw goedvinden zal in het vervolg van dit artikel alleen gepraat worden over de Zuidhollandse frisé, ik neem aan dat die naam u vertrouwd in de oren klinkt dan de...

Al het gehannes mét kan niet verdoezelen dat dit ras voor de fokkers verre van eenvoudig is, het ras heeft een aantal moeilijkheidsfactoren. Het formaat - de houding - de frisering, afzonderlijk en gezamenlijk, spelen een hoofdrol in dit ras. Zuidhollanders behoren ongeveer 17 cm. groot te zijn, omdat 'ze' tot de bultrassen behoren lijken ze meestal kleiner, oppassen dus. De houding vertoont sterke overeenkomsten met de Belgische Bult en met de Gibber Italicus, voor alle drie rassen wordt een 'zevenhouding' voorgeschreven. Die houding is alleen mogelijk als de vogels beschikken over een vrij lange hals/nek en over een verhoogde schouderinplant, alleen al het vast-

Pietpraat over de Zuidhollandse/ Franse Frisé

door: Jan Kuiper
Foto: G. Ebben

leggen en vasthouden van deze twee kenmerken leveren de fokker grijze haren op; daar bovenop moeten Zuidhollanders dan ook nog een gave frisering laten zien en goed afgericht zijn, ga d'r maar eens aan staan!

Fokkers van dit ras hebben maar weinig experimenteer-ruimte, om wat dan ook te herstellen danwel te verbeteren komen vogels van andere rassen nauwelijks in aanmerking.

De Noordhollander niet omdat hij/zij een korte hals en een ronde kop heeft; de Belgische Bult niet omdat de schouderpartij anders is en omdat de vogel ongefriseerd is; misschien kan een Gibber die zijn/haar raskenmerken onvoldoende laat zien enig soelaas bieden, ten aanzien van met name het formaat is ook deze paring twijfelachtig te noemen. Het komt er dus op neer dat de fokkers van dit ras zullen moeten roeien met de riemen die ze hebben, bijna onontkoombaar wordt daardoor vrij snel het punt bereikt dat de riemen te 'kort' worden, helaas.

Tenzij...

de fokkers van dit ras bereid zullen zijn zich enige beperkingen op te leggen gedurende een aantal jaren, dat zou hun kansen aanzienlijk verbeteren! Beperkingen in die zin dat zij (de fokkers dus) een aantal jaren achtereen de vogels die de raskenmerken ten aanzien van bouw en formaat in onvoldoende mate bezitten RADICAAL UTTselecteren voor de fok, NIET gebruiken dus. Natuurlijk zullen daardoor de productiecijfers dalen, waarschijnlijk zelfs scherp dalen. Dat 'nadeel' weegt echter ruimschoots op tegen de voordelen, het moet ook u duidelijk zijn dat een strengere selectie leidt tot kwaliteitsverbetering, als de kwaliteitsverbetering slaagt komt immers de kwantiteit 'vanzelf'.

Een gecompliceerd ras als de Zuidhollandse frisé vraagt veel van de eigenaar/fokker, daarom is het merkwaardig dat er fokkers bestaan die nog een vierde moeilijkheidsfactor invoerden, zij gingen het ras op kleur fokken. Alsof het al niet moeilijk genoeg is! Omdat ook een ZH 'maar' een kanarie is, is het op kleur fokken natuurlijk mogelijk, toch zou ik dat als 'zijlijn' proberen te bereiken, niet als hoofddoel beschouwen. Ik ga er van uit dat het verrekt moeilijk is om werkelijk goede exemplaren van dit ras te fokken, als dat dan gelukt is en er zit een geheel gepigmenteerd of een geheel ongepigmenteerd exemplaar bij, ja, dan zou ook ik die vogel insturen naar de wereldkampioenschappen als Zuidhollandse Frisé éénkleurig. Ook daar is goud-zilverbrons mee te winnen, waarom dan niet? Denk erom, gele vogels dingen NIET mee! De komende maand zal ik met u de BERNER behandelen, TOT DAN!

Exotische vogels als

DIERBESCHERMINGSASPECTEN (vervolg)

1. Transportsterfte

Uit onderzoeken is gebleken dat de sterfte tijdens het internationale vliegtuigtransport maar een klein deel uitmaken van de totale sterfte vanaf het moment van de vangst tot en met de acclimatiseringsperiode bij de vogelliefhebber. Van de aanvoer via de Londense luchthaven Heathrow bleek bijna 4% bij of vlak na aankomst te zijn gestorven. Voor Schiphol ligt dat percentage mogelijk wat lager. We dienen ons er overigens wel van bewust te zijn dat we praten over vele duizenden dode vogels; het sterftepercentage is dan wel niet zo groot, het aantal dode vogels blijft dat wel. Verder hebben we dan nog niet gesproken over het veel grotere percentage vogels dat op sterven na dood is, of gewoon ziek is; het welzijn wordt uiteraard niet alleen afgeleid van het aantal doden!

Overbevolkte hokken is een van de grootste oorzaken van sterfte tijdens het vliegtransport met name onder de kleine(re) soorten. De International Air Transport Association (IATA) heeft richtlijnen uitgevaardigd voor het vervoer van levende dieren. Tot nu toe negeren nog vele aangesloten luchtvaartmaatschappijen deze richtlijnen. Veel zendingen van vooral kleine soorten die als massa-waar verhandeld worden bevatten drie, vier en soms wel eens nog meer zo veel vogels als deze richtlijnen toela-

ten. Ook een **verkeerde kooiconstructie** (eveneens afwijkend van de IATA-richtlijnen) werkt ongelukken in de hand. Opeengestapelde kooien hebben te weinig draagvlak, waardoor bij het landen en opstijgen kooien kunnen omvallen of gaan wiebelen, waardoor de vogels in paniek raken; verder is de ruimte die door de vogels effectief benut kan worden te gering en tenslotte is de ventilatie binnen de kooi te gering, hetgeen nog eens verergerd wordt doordat vaak het gaas wordt afgedekt met linnen (zie tekening).

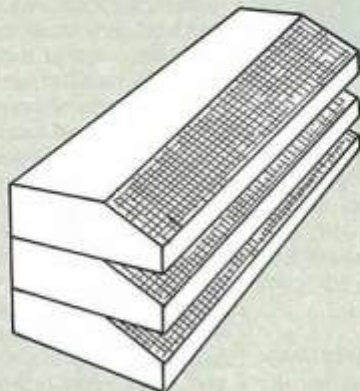
Stress is een andere oorzaak van sterfte. De door de vogels ervaren stress is uiteraard moeilijk voor ons in cijfers uit te drukken. In plaats van stress zouden we ook kunnen spreken van het zich niet-welbevinden. Mogelijke stressfactoren tijdens het internationale vliegtuigtransport zijn:

- het **opgesloten zijn** in (vaak overbevolkte) kooien zonder enige bewegingsruimte (N.B.: het zijn in het wild gevangen vogels!)
- het **in- en uitladen** (paniek!)
- het ondergaan van **extreme temperaturen, temperatuursverschillen en weersomstandigheden**. De temperatuur van het exportland kan zeer sterk verschillen van die van het importland. Bij heet weer kan de temperatuur binnen een wachtend vliegtuig zeer hoog oplopen (oven-effect).

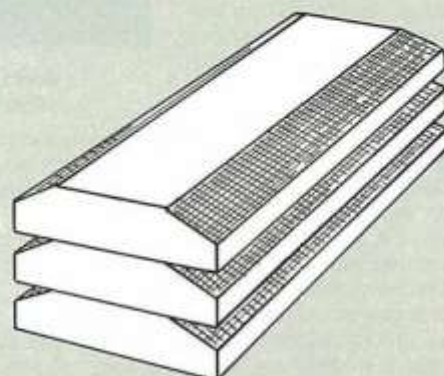
Op vliegvelden worden de kooien soms in de buitenlucht opgeslagen in afwachting op verder transport; daarbij staan ze soms letterlijk in weer en wind

- **veranderingen in dagrhythmen en diëten**
- stress ondervonden bij **verwondingen, infecties en vermoeidheid**
- stress ondervonden bij opzettelijk uitgevoerde **manipulaties**

Van grote vogelsoorten zoals zwanen en flamingo's worden de vleugels tegen het lichaam aan gefixeerd met bijvoorbeeld een juten zak, dit om verwondingen te voorkomen. Bij flamingo's, ooievaars, e.d. worden de lange poten in gebogen stand onder tegen het lichaam aan gefixeerd, omdat ze anders bij de landing zouden kunnen breken; als deze poten langer dan 6 uur zo vastgebonden zijn kunnen ongeneeslijke krampen het gevolg zijn; vliegtuigtransporten (inclusief de wachttijden van eventuele tussenlandingen) duren vaak veel langer dan 6 uur. Afgezien van het risico van gebroken poten, men kan zich ook voorstellen dat op deze wijze de transportkosten gehalveerd worden; de kooien kunnen immers zo half zo laag worden gemaakt. Bij zwanen schijnt dit nog erger te zijn; de transportsterfte onder zwarthalszwanen is erg

vaak geziene kooien

kooien volgens IATA-richtlijnen

Huisdieren JA of NEE

groot, mede doordat de kistjes waarin ze vervoerd worden zo klein zijn dat ze gedwongen zijn hun hals constant op hun rug te leggen.

Roofvogels worden meestal geblinddoekt vervoerd. Op Heathrow werden verschillende keren roofvogels aangevoerd waarmee op een afschuwelijke manier geknoeid was: soms waren poten en vleugels met touwtjes vastgebonden en van enkele valken waren de oogleden met garen dichtgenaaid.

Voedselgebrek is een voor zichzelf sprekende oorzaak van transportsterfte. Nectar-etende vogels kunnen sterven door verstrekking van inadekwaat voedsel. Vele insecten-etende vogels accepteren geen kunstmatige diëten voordat ze

geheel geacclimatiseerd zijn. De sterfte onder deze soorten kan aanzienlijk zijn.

Infectieziekten tenslotte spreken eveneens voor zichzelf. Overbevolkte kooien, stress en voedselgebrek predisponeren in hoge mate voor het uitbreken van infectieziekten. Uitwerpselen liggen vermengd met vertrapte kadavers van lotgenoten en met los in de kooi gestrooid voedsel als een korst op de bodem van de kooien; het geheel wordt extra smeug-vochtig gemaakt doordat het drinkwater (indien tenminste aanwezig) tijdens het vervoer over de grond en tijdens het dalen en opstijgen rijkelijk over de rand van de drinkwaterbakjes klotst.

De sterfte van de zendingen kan nogal variëren afhankelijk van onder wat

voor-extreme omstandigheden de zendingen zijn blootgesteld vóór en tijdens het transport. Sterftepercentages die oplopen tot tientallen procenten behoren in ieder geval niet tot de uitzonderingen; maar regel is het – gelukkig maar – ook niet.

Literatuur:

- INSKIPP, T.P. All Heaven in a Rage; a study into the Importation of Birds into the United Kingdom. Royal Society for the Protection of Birds. London.
- SMIT, C.P.J., R.J. STERK, H.C. WALVOORT. Exotische dieren, huisdieren ja of nee? Fac. Diergeneeskunde, Rijksuniv. Utrecht. 1977.
- MARK, R.R.P. VAN DER. Sierwatervogels, Amsterdam: L.J. Veen, 1970.

Paphiopedilum

Temidden van alle plantenfamilies nemen orchideeën door hun verscheidenheid de eerste plaats in. De uitgebreide familie telt in totaal meer dan twintigduizend soorten en orchideeën komen voor op alle continenten, met uitzondering van de poolstreken.

Een bijzonder sterke orchidee die als snijbloem in de laatste jaren sterk in de belangstelling staat is de Paphiopedilum, ten onrechte vaak Cypripedium genoemd.

Venus- of vrouwenschoentje, Frauenschuh, Ladys' slipper, Sabot de Venus zijn de namen die wij en onze burens aan deze fraaie bloem hebben gegeven. De vorm van de lip lijkt inderdaad op een schoentje. Hoewel om de orchidee nog dikwijls een waas van geheimzinnigheid hangt, een sfeer van luxe en exclusiviteit, zijn veel orchideeën de laatste jaren erg populair en betaalbaar geworden.

Wie een Paphiopedilum koopt of ontvangt kan er bovendien zeker van zijn een sterke, goed houdbare snijbloem in huis te hebben. De bloem houdt het vaak wel drie weken uit in huis.

Snij voordat de bloem in de vaas wordt gezet met een scherp mes een stukje van de steel af en zet hem in een passend vaasje.

Een of twee bloemen, tezamen met een takje groen, kunnen een fleurig geheel vormen waarvan men lang plezier heeft.

Een sterke in deze familie is de Paphiopedilum King Arthur, een fluweelachtige, donkerpaarsrode schoonheid. Een ander fraai familielid is de Paphiopedilum Insigne die groenbruinachtig van kleur is met een wit randje.

Het gehele scala van kruisingen geeft keus uit grote tot zeer grote bloemen.

Het kweken met Europese vogels

De Distelvink

Hoofdstuk 4

1. Algemeen

De kweektijd is voor de vogelliefhebber de mooiste tijd van het jaar. De kweek met distelvinken is helaas nog niet zo geweldig, doch het is te hopen, dat de gegevens uit deze drie artikelen over de distelvink de aanstoot mogen geven voor meer belangstelling daarvoor. Uiteindelijk is het toch ook nog **zo** dat de **toekomst** van onze liefhebberij **volledig** van de kweek afhangt. Zorg er voor dat u ook tot diegenen behoort die het kweken van de distelvinken goed onder de knie hebben. Laten we gezamenlijk proberen, de kweekproblemen rond de distelvink uit de wereld te helpen door ervaringen te publiceren.

Het is de bedoeling zó ver te gaan met de kweek van distelvinken, dat deze vogel cultuur-vogel gaat worden en dat dan géén soortgenoten uit de natuur meer gevangen hoeven te worden.

Laten we gezamenlijk de kweek van distelvinken goed aanpakken zodat we over enkele jaren deze vogel kunnen beschrijven als: gemakkelijke kweekvogel, mits afkomstig uit kultuurstammen. Ja, vooral de vermelding: 'Mits uit kultuurstammen' moet er wel dege-lijk bij. Het is onbegonnen werk om steeds met in de natuur geboren distelvinken proberen te kweken. Wij moeten trachten van deze vogels stammen op te bouwen van vogels die uitsluitend in volière-milieu opgegroeid zijn. Dáár valt wel wat mee te bereiken. Daarom **kweken, kweken, kweken.**

Noord Europese en de Pakistaanse Putter

2. Kweektijd

Uit ons ter beschikking staande gegevens blijkt, dat de distelvinken over het algemeen in Mei (als het weer het toelaat) tot nestbouw en eierleggen overgaan. Dit is uiteraard geen wet van Meden en Perzen en bij gunstig weer kan het gebeuren dat ze reeds in de tweede helft van April beginnen.

Voor die tijd moet u er voor zorgen dat:

- De volière in uitstekende staat verkeert als de vogels in voortplantingsconditie zijn.
- In de volière voldoende nestgelegenheden zijn, waarbij we adviseren enkele tralie-nestkastjes langs de wand te bevestigen want daar maken de distelvinken ook graag gebruik van.
- Overtollige vogels verwijderd zijn. Dus alleen de echte kweekparen blijven er in zitten.
- De vogels door bijvoeding van eiwitrijk opfokvoer, onrijpe onkruidzaden en levend voer (zoals meelwormen en mieren eieren) in kweekconditie gebracht zijn.
- De kweekvogels gezond zijn, (even uitvangen en controleren) en te lange teennagels afgeknipt zijn waarbij we dan meteen even de veertjes rond de cloaca verwijderen.

N.B. Nooit tijdens het kweekseizoen nieuwe vogels in de Kweekvolière zetten.

3. Kweekparen

Distelvinken kweken gebeurt niet automatisch. Het is beslist niet voldoende een koppel van deze vogels in een volière of kweekkooi te 'stoppen' en dan maar rustig af te wachten. Nee, zo is het gegarandeerd niet. Men kan er zeker van zijn, dat iemand die distelvinken gekweekt heeft, daar zijn best voor gedaan heeft.

4. Observatie

Ja, observatie van de kweekvogels is de eerste aanzet voor een geslaagde kweek en die observatie moet al geruime tijd vóór het broedseizoen be-

Tekst: Wiel Höppener
Foto: André Bruggeman

jinnen. Denk maar niet dat als u een roepel distelvinken bij elkaar zet, deze dan zonder meer een paar vormen. Nee, nee, zo gemakkelijk is dat niet. De distelvinkman wil graag zelf zijn vrouwtje uitkiezen en ook zal niet elk popje de haar toegewezen man zonder meer aanvaarden.

Een gemakkelijke manier om te constateren welke vogels zich tot elkaar aangetrokken voelen is de volgende. Plaats uw distelvinken tijdens de wintermaanden in één vlucht bij elkaar, zodat u elke vogel voorzien heeft van een verschillend gekleurde knijpring om een pootje. Wanneer u dan ziet dat twee vogels met elkaar zitten op de bekken en steeds in elkaars nabijheid zijn, dan noteert u dat (bijv. man met rode knijpring en pop met blauwe knijpring) en plaatst u deze vogels in het voorjaar als paar bij elkaar. Meestal is de zaak dan wel voor elkaar.

Een ander voorbeeld.

Stel u heeft twee koppels distelvinken in aparte kooien of vluchtjes binnen gehoorafstand van elkaar zitten en de vogels verdragen elkaar niet. Dan kan, door de mannen van kooi te verwisselen, het probleem tot het verleden behoren. De pop reageert namelijk op het lied van de man, in dit geval dus het lied van de man die in die andere kooi zit.

Onthoud dus goed: **observeren en noteren.**

Veel kwekers houden hun kweekparen het gehele jaar door bij elkaar hetgeen natuurlijk aan te bevelen is, zeker als deze paren voor de nodige nakomelingen hebben gezorgd.

Het mag als bekend verondersteld worden dat de kans om tot kweekresultaten te komen, bij het kweken met eigenkweek distelvinken het grootste is. Van poppen die uit de vrije natuur komen, lijken overjarige poppen het meest geschikt. Echter, ook een distelvinkpop die nog géén broedcyclus in de natuur heeft doorgemaakt, gaat vaak al in het eerste jaar in de volière tot voortplanting over.

5. Nest materialen

Hoewel het van vogel tot vogel kan verschillen welke materialen gebruikt worden, blijkt toch wel dat een aantal materialen steeds de voorkeur hebben. De aanwezigheid van geschikte nestbouwstoffen geeft de vo-

gels aanleiding een nest te bouwen, dus moeten wij er voor zorgen dat deze in de volière aanwezig zijn.

Distelvinken gebruiken voor de nestbouw:

plantenworteltjes; dor gras; mos; uitgeplozen hennepouw; dierenharen; veertjes; witte pluizen van de paardebloem; witte kapok of witte watten. Dit laatste dient voor de uitstofferij van het nest. Een distelvinknest is herkenbaar door de afwerking met lichtgekleurde materialen aan de binnenkant.

Rond midden April moeten de nestmaterialen in de volière of kweekvlucht aanwezig zijn, zodat de nestbouw geen onnodige stagnatie ondervindt.

En vergeet de witte pluizen of de witte watten niet.

6. Nestplaats

De distelvinken bouwen hun nest liefst op een zo hoog mogelijke plaats. Hier volgen enkele voorbeelden van goede nestplaatsen:

Een bos heide in een van de hoeken van de volière aangebracht.

In dennetakken, die aan de wanden (meestal de rugzijde) in de volière bevestigd zijn.

In een kanarie-traliënestkastje dat 'aangekleed' is met heide-, brem-, denne- of conifeertakjes.

In een nestkorfje (draadnestje met touwnestje) aangebracht in de takken van de beplanting.

Vrijstaand in de top van vlier, conifeer of spar.

Uit ons ter beschikking staande gegevens blijkt, dat heel veel liefhebbers in het voorjaar, wegens onvoldoende volière - beplanting of gewoon om de vogels meer beschutting te geven, hun volière 'aankleden' met bossen heide, brem en/of denne - of sparretakken. Eventueel kunnen deze regelmatig ververs worden, mits de vogels er geen nest in gebouwd hebben of er zich geen nest in de directe omgeving bevindt.

Wij zijn tegenstanders van dat regelmatig verversen en laten de (dorre) takken jarenlang zitten. Hierin komen namelijk veel torren, spinnen en andere insecten voor, en deze vormen levend voer, dat o zo belangrijk is voor de jonge vogels en geloof maar, dat de oudervogels dit levend voer weten te vinden.

Voor het aanbrengen van de takken aan de wand gaat u als volgt te werk. U neemt een lat (bijvoorbeeld een panlat) en bevestigt op beide uiteinden een blokje van dezelfde lat. U bevestigt de lat met de blokjes tegen de wand en kunt vervolgens de takjes gemakkelijk hier tussen steken. Het gebruik van bremtakken voor het aankleden van de volière wordt ook aangeraden ter bestrijding van de bloedluizen. Dit verzekerde ons een liefhebber, welke tip wij bij deze aan u doorgeven.

Bij de distelvinken is het de pop die de plaats van het nest bepaalt. De man achtervolgt haar op haar speurtochten en toont haar zijn bereidheid door al draaiend (staartzwiepend) zijn heldere roep te laten horen, terwijl hij steeds probeert met haar te bekken. Stoor de vogels tijdens de nestbouw niet maar laat ze rustig hun gang gaan. Bouwen ze hun nest op een open plaats in de volière, zodat de mogelijkheid bestaat dat het in het nest zou kunnen regenen, leg dan boven het nest op het volière-gaas een stuk glas of plastic om zodoende het nest te beschermen.

7. Nestbouw

Bij de distelvinken neemt de pop de zorg en de bouw van het nest voor haar rekening. Zij is het die zorgt voor de veilige wieg voor de eieren en de jongen. De man is weinig behulpzaam. Meestal blijft het voor hem bij het aandragen van wat nestmateriaal, terwijl de pop het moet verwerken. Tijdens de nestbouw door de pop zingt de man meer dan normaal, waarschijnlijk wil hij daardoor te kennen geven dat aanwezigheid van soortgenoten in de directe omgeving niet op prijs zal worden gesteld. Met andere woorden, hij maakt zijn territorium bekend.

In deze tijd geven de vogels duidelijk blijk van hun gepaard zijn. Soms voert de man de pop en laat zijn voortplantingsdrift zien en horen door met zijn staart te zwiepen, onderwijl een helder 'stieglie, stieglie' roepend. Enkele dagen na voltooiing van het nest, volgt meestal het leggen van de eieren. In de tussentijd treft men de pop al wel eens zittend op het (nog) lege nest aan.

8. Eieren, legselgrootte, broedtijd

De eieren van de distelvink zijn licht tot donkerblauw van kleur met zwarte of bruine stipjes die min of meer aan de stompe pool van het ei aanwezig kunnen zijn.

De legsel-grootte is 3 tot 5 eieren. Deze worden om de dag gelegd, hoewel het ook wel eens kan voorkomen, dat een dag wordt overgeslagen. Ook de grootte van de eieren kan variëren en wel om reden dat er distelvinken van verschillende grootte zijn.

Het aantal legsel is meestal 2. Wij hebben in onze volière van één koppel distelvinken in één jaar 3 nesten jongen gehad, maar dit behoort tot de uitzonderingen (dachten wij).

De broedtijd van de distelvinken is over het algemeen 13 dagen. Er zijn gevallen bekend waarin de vogels in plaats van 13, 12 of 14 dagen gebroed hebben. Een en ander kan afhankelijk zijn van de weersgesteldheid of dat de pop dan (volgens de telling van de kweker) een dag eerder of later is gaan broeden.

Het uitbroeden van de eieren is een taak van de pop. De man voert de pop vaak op het nest en voor de rest van de dag zit hij vlak bij het nest, of gaat wat verder van het nest af zitten te zingen.

9. Gedrag tijdens de kweek

a. Vóór de nestbouw

In deze periode zijn zowel de man als de pop erg actief. De man zingt veel en zit vaak helder 'stieglit... stieglit' roepend, met draaiende staart de pop het hof te maken. Zo nu en dan neemt hij wat nestmateriaal in zijn bek en vliegt daarmee door de volière rond. Vaak laat hij het echter weer vallen. Het is de pop die het initiatief neemt, voor het zoeken naar een geschikte nestplaats. Zij wordt daarbij voortdurend achtervolgd door de man. Is een geschikte plaats gevonden, dan wordt vooral de pop rustiger. Ze wil immers het nest niet verraden.

b. Tijdens het bouwen van het nest

De man zingt; de pop is stil. Er wordt ijverig door de pop gebouwd. De man helpt haar daar niet bij, maar toont toch zijn genegenheid door de pop te voeren en belangstelling voor het nest aan de dag te leggen.

c. Als de pop zit te broeden

Vooraf 's morgens vroeg en laat in de middag laat de man zijn mooie zang

horen. Waarschijnlijk om het territorium aan te duiden en soortgenoten op afstand te houden. Verlaat de pop het nest even, dan zorgt de man er voor dat de eieren toch beschermd blijven. Soms gaat hij even op het nest zitten, maar echt broeden doet hij waarschijnlijk niet. Hij houdt al te nieuwsgierige vogels op afstand en voert zo nu en dan zijn broedende ega.

d. Als de jongen uit het ei zijn

Man en pop worden beiden weer levendiger, ze vliegen af en aan om de jongen van de nodige snavelkost te voorzien. De eerste dagen voert de pop de jongen meer dan de man. Zijn de jongen eenmaal zo oud dat ze de warmte van de pop niet meer zo hard nodig hebben, dan voeren beide ouders evenveel en blijven ze soms al langer van het nest.

e. Als de jongen het nest verlaten hebben

Op welke dag de jongen precies het nest verlaten kan wel eens variëren. Zijn de jongen eenmaal uit het nest, dan laat vooral de man zijn vaderlijke taken zien. Hij waakt voortdurend over de jongen en stopt ze regelmatig voedsel toe. Soms gaat de pop ondertussen alweer op zoek naar een andere nestplaats.

f. Als de jongen zelfstandig zijn

In ruime en niet dicht bevolkte volières kunnen de jongen bij hun ouders blijven. In de meeste gevallen zullen ze de pop, die inmiddels al weer broedt, niet lastig vallen. De man gunt ze ook rust. Mochten ze onverhoopt toch moeilijkheden veroorzaken, of worden ze door de man achtervolgt, (hij beschouwt ze dan als rivalen) dan zet u de jongen natuurlijk apart. Hoe men de jonge vogels uit een ruim beplante volière kan uitvangen zonder de andere vogels te storen, dat laten wij op duidelijke wijze op onze Dializing zien.

Hoewel de jonge distelvinken na circa twee weken zelfstandig zijn, bedelen ze bij de man nog lang daarna om voedsel.

Jonge distelvinkmannen zingen vaak al voordat de rui begint. Na de jeugdrui neemt de zangstudie echter pas een definitieve aarvang.

10. Het voedsel waarmee de jongen worden grootgebracht

Het voedsel kunnen we in drieën verdelen n.l.;

1. opfokvoer. (vooral de eerste week)
2. levend dierlijk voedsel (idem)
3. onrijpe onkruidzaden en groenvoer.

1. Opfokvoer

Het is aan te bevelen de kweekvogels reeds vóór de kweektijd te wennen aan een bepaald opfokvoer. Er zijn veel mogelijkheden om het opfokvoer zó lekker te maken dat de vogels het graag eten, o.a. door er fijngehakt vers groenvoer of geraspte appel of wortel aan toe te voegen. Ook kunt u er een kleine hoeveelheid gekiemde zaden doorheen mengen om het mooi rui te maken (zie bijvoeder). Het tcevoegen van wat honing komt de smaak ook ten goede.

Een kleine gedeelte van de kwekers maakt het opfokvoer zelf, het meest gebruikt worden de opfokvoerders zoals die door diverse vogelvoederfabrikanten in de handel wordt gebracht.

2. Levend dierlijk voedsel

Groene bladluizen eten de oudervogels heel graag en ze voeren er hun jongen goed mee.

Meelwormen en mieren-eieren worden door de meeste oudervogels goed gegeten en aan hun jongen gevoerd.

3. Onrijpe onkruidzaden en groenvoer

De onkruidzaden etc. zijn in een voorgaand hoofdstuk uitvoerig behandeld, zodat we hier nu niet verder over uitwiden.

11. Hybridenkweek

a. Algemeen

Hoewel wij in principe tegenstanders zijn van bastaardkweek, dit met het oog op vruchtbare nakomelingen en de instandhouding van de soort, zullen wij volledigheidshalve toch even aandacht besteden aan deze vorm van kweken.

Al vele jaren staat vooral de distelvinkman (de pop in mindere mate) bekend als een vogel die bij uitstek geschikt is voor de hybridenkweek. De meest toegepaste kruising is distelvinkman x kanariepop.

b. De eisen

Vogels welke voor hybridenkweek gebruikt gaan worden, moeten aan de volgende voorwaarden voldoen;

De partners moeten ongeveer even groot zijn.

Ze moeten reeds in het najaar bij elkaar geplaatst worden.

Ze moeten verdraagzaam zijn tegenover elkaar.

Het is goed om één koppel per ruimte te huisvesten.

Jonge poppen die nog nooit voor de kweek gebruikt zijn, zijn het beste.

Bij bastaardkweek met kanariepoppen kan het bevordelijk zijn, als in de nabijheid van deze poppen een zingende kanarieman aanwezig is, die de poppen door zijn zang paringslustig maakt.

e hybridenkweek van distelvinken met andere Europese of Tropische vogels, is in veel gevallen nog een open terrein. Er zijn immers zoveel soorten en de mogelijkheden zijn lijikbaar nog lang niet voldoende uitprobeerde. Verder blijkt dat er nog

te weinig getest is of de hybriden vruchtbaar zijn, iets dat toch zeker de moeite waard is dachten wij.

c. Hybridenkweek: distelvink x kanarie

De meest toegepaste kruising is wel distelvinkman x kanariepop. Vooral in de Zuidelijke Provincies, met name Noord Brabant en Limburg, is hiervoor veel belangstelling.

Door de meesten worden zoals reeds gemeld, distelvink x kanarie-bastarden gekweekt in broedkooien. Er wordt zelfs wisselbroed toegepast, d.w.z. men zet één distelvinkman steeds bij een andere pop in de broedkooi, of men plaatst in een kleine volièr, één distelvinkman samen met drie kanariepoppen. Ook dat schijnt goede resultaten op te leveren.

In veel gevallen blijkt dat de eerste legfels van de kanariepoppen vaak onbevruucht zijn. Daar de distelvink-

man pas eind April in konditie komt, is dit eenvoudig te verklaren. De ervaren hybridenkwekers laten hun kanariepoppen dan ook niet eerder hun nest bouwen.

De specialist op dit gebied doet het nog anders. Door middel van kunstmatig verlengen van de daglengte en door het opvoeren van de temperatuur in het verblijf, probeert hij de distelvinkman eerder in konditie te brengen. De kanariepoppen die voor de hybridenkweek gebruikt worden, kunnen zowel vetstof als ook roodfactorige gepigmenteerde poppen zijn.

Vele wedstrijdwekers hebben een voorkeur voor de gewone isabelpop, alsook een witte, een gele of een zilverbruine pop.

De jongen kunnen dan naderhand met kleurvoer opgevoerd worden.

Hergebruik van nesten

Onberekenbare wezens zijn het soms, die vogels. Als vogelkweker zult u wel ervaren hebben dat ze soms zeer hoge eisen stellen aan de keuze van nestgelegenheid, nestmateriaal en nestplaats. Af en toe laten ze alle 'eisen' voor wat ze zijn en 'duiken' ze in een oud, min of meer compleet nest alsof ze zich niet storen aan de bij hun soort behorende 'normen'. Houdt u ze dan tegen? Ik denk het niet!

Maar past u wel op, want in dat oude, wel of niet gebruikte nest kan wat fout gaan. Neemt u in ieder geval de moeite, als dat tenminste kan, het nest er een keer uit te lichten en er een insecticide in te strooien of te spuiten. Als het nest al zo oud is dat u vreest voor verpulvering van de gebruikte bouwmaterialen, probeer er dan - onmerkbaar voor de nieuwe bewoners - een extra ondersteuning aan te geven met bijvoorbeeld wat ijzerdraadjes of een stukje gaas of wat kleine takjes. Zorg er in ieder geval ook voor dat de vogels nog ruime keus aan nestmateriaal hebben zodat ze naar eigen believen er nog wat aan kunnen verbeteren.

Nog één keer: hanteer voor deze nesten vaker dan u gewend bent de insecticide-spuitbus.

Parkieten- en duivennesten die zonder een tussentijdse schoonmaakbeurt direkt na het verlaten van het nest door de voorgaande jongen opnieuw 'belegd' zijn, kunnen soms vervangen worden door identieke nesten die wel schoon zijn. (Vandaar dat het goed is van de betreffende nestgelegenheden een veelvoud te hebben).

Lukt het vervangen niet, probeer dan toch op z'n minst voorzichtig een kleine schoonmaakbeurt aan het nest te geven ook al bestaat dat alleen maar uit een 'krabbeurt' met een mes of plamuurmes.

Huub Vervest

Fauna Metaalwaren b.v.

Hoofdstraat 138a - Tel. 04167-7 41 14
Postbus 146 - 5170 AC Kaatsheuvel

Alles voor de kweker zoals:

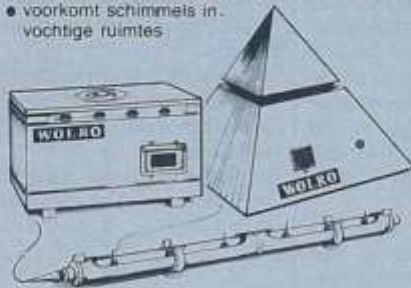
Allerlei soorten nestmateriaal o.a.:
sharpi - cri - cocos en sisal
Diverse soorten nestjes en nestkastjes
Klemapparaat voor dagelijks
gekiemd zaad.

ZUURSTOF GEBREK?

Met een elektronische luchtreiniger geen "gapende" vogels meer.

Ook al is de verluchting van uw hok nog zo goed, met de Wolro elektronische luchtreiniger wordt het beter, want zij

- vernietigt 70% van de bacteriën
- vernietigt stank en virussen
- verbetert de algemene konditie van dier en mens
- verbetert het centrale zenuwgestel
- verbetert het zuurstofniveau in bloed en longen
- voorkomt schimmels in vochtige ruimtes

Drie types: type 1 voor 50 m³ atm. 14x9x7 cm f. 285,—
type 2 voor 100 m³ piramidemodel grondvlak 16 cm vierkant f. 425,—
type 3 moeder-unit met 1 element f. 330,— per element f. 79,— goed voor 40 m³, uit te breiden tot 12 elementen.
Unit 14x9x7 cm, element 33 cm lang, Ø 2,5 cm

Wilt u meer informatie, vraag om de gratis documentatie of kom eens langs. De koffie staat klaar, iedere dag van 9 tot 22 uur, ook zaterdag.

Direct bestellen kan ook. Pak de telefoon en draai 01807-18912 of vul de bon in.

Unieke "geen gezeur" garantie

Als het apparaat, om welke reden dan ook, niet aan uw eisen voldoet en u stuurt het binnen 4 weken na aankoop onbeschadigd in dezelfde originele verpakking retour, krijgt u uw geld terug.

WOLRO LUCHTREINIGING

Smerenburg 47, 2931 RB Krimpen a/d Lek
Telefoon 01807-18912 (Ook op zaterdag en iedere avond tot 10 uur)

Levering in Nederland en België.

BON

In gesloten envelop zenden naar WOLRO,
Smerenburg 47, 2931 RB Krimpen a/d Lek.

Naam
Adres
Woonplaats
Postcode Tel.

- Stuur mij op proef:
- stuk(s) à f. 285,—
 - stuk(s) à f. 425,—
 - moeder-unit en 1 elem. f. 330,—
 - stuk(s) elementen à f. 79,—
 - stuur mij uw gratis documentatie

Hoeveel eieren leggen zwaluwen!

De huuszwaluw is een graag gezene medebewoner van onze huizen. Wanneer ze tussen eind maart en half mei terugkeren uit Afrika zoeken ze direct een geschikte plaats tegen de muur om hun huis te bouwen. Een goede ondergrond is erg belangrijk. Van modder en stukjes aarde bouwen ze een nestje. Dit nest wordt van binnen zacht gemaakt met grasshalmen, stro, veren en draadjes. En dan op een dag vinden we vijf tot zeven eieren in het nest. De eieren zijn wit met violette tot roestbruine vlekjes. Meestal broedt het vrouwtje.

Na veertien tot zestien dagen komen de jongen uit de eieren, hulpeloos en onhandig. Nu begint voor de ouders het inspannende voeren van de jongen. Zonder één moment te rusten slepen de ouders insecten naar het nest.

Deze insecten worden in de wijde opengesperde snavels van de jongen gestopt. Men krijgt de indruk dat de jongen alleen maar uit snavel bestaan. Af en toe slepen de ouders de uitwerpselen uit het nest. Als de jongen oud genoeg zijn om te leren vliegen dan doen de ouders dit eerst voor. Het is amusant om de dieren hierbij gade te slaan.

Henk van Os Vogelhandel

- Met de grootste sortering vogels van Nederland.
- In- en verkoop van alle soorten gangbare vogels.

Geopend dagelijks van 9 tot 6 uur.

Dinsdags gesloten.

Ringdijk 26 - Ridderkerk - Tel. 01804-1 42 92

foto's van een hobby

Zo maakt u geslaagde hobby-foto's (5)

Licht er bij met de camera!

Foto's van dichtbij kun je op vele manieren maken. Met een voorzetlensje of met een speciale macro-lens. Door de lens in de omgekeerde of retro-stand te bevestigen of door gebruik te maken van tussenringen of een balg. Deze vijf manieren hebben we besproken in het vorige artikel.

Log een manier

Er is nog een manier om van kleine voorwerpen beeldvullende foto's te maken. Een heel simpele methode is met een opname maken van bijvoorbeeld een bloem, een vogel of een handwerk met de camera zo dicht mogelijk bij dat voorwerp. Meestal zal dat een afstand van ongeveer één meter zijn. Dan wordt er een 10x vergroting gemaakt van een deel van het negatief, waarop dat voorwerp staat. Uiteraard kan zo'n klein element niet onbepaald vergroot worden, maar in veel gevallen kunt u, zonder verdere hulpmiddelen, ook een beeldvullende foto van een klein voorwerp verkrijgen.

Speciale problemen

Als u beschikt over een spiegelreflexcamera, dan zal het maken van lichtbij-opnamen op een van de nu al besproken manieren geen problemen geven. U kijkt door de zoeker, die het beeld doorgeeft via de lens. Daardoor fotografeert u ook wat u ziet. Ook de belichting is gemakkelijker als de camera beschikt over een automatische belichtingsregeling.

Eventuele afwijkingen worden in normale gevallen ook door de automaat signaleerd en aangepast, zodat de correcte belichting wordt aangehouden. Dat wordt anders als uw camera niet automatisch de belichting regelt, want bij het gebruik van tussenringen of een balg gaat er door de verlenging van de afstand tussen lens en gevoelig materiaal licht verloren.

Hoeveel licht?

Dat is niet in één zin uit te leggen. In de bestaande boekjes over macro-fotografie is een uitvoerige tabel opgenomen, waarin alle verlengingen van de belichting bij de verschillende verkleiningsmaatstaven worden aangegeven. Wie meer van deze boeiende vorm van fotografie wil weten, wordt trouwens de lezing van zo'n boekje bijzonder aanbevolen. Een goede gids is het werkje van Günter Spitzing: 200 macro-tips. Kort en bondig bespreekt de schrijver hierin vele onderdelen van de macro-fotografie als de apparatuur, de verlichting, het flitsen, het gebruik van filters enzovoort.

De parallax

Eén onderwerp verdient extra aandacht, hoewel het alleen van belang is als u werkt met een pocket- of met een zoekercamera, waarbij de zoeker het beeld niet 'ziet' door de lens, zoals dat bij de spiegelreflexcamera het geval is. Op korte afstand ontstaan er bij pocket- en zoekcamera's daardoor kleine verschillen in de beelduitsnede.

Logisch, want u kijkt vanaf een ander punt dan de lens naar uw onderwerp. Die afwijking van de beelduitsnede heet 'parallax' en u moet er bij het gebruik van deze camera's wel degelijk rekening mee houden. Als u het onderwerp zo in beeld neemt, dat aan alle kanten een redelijke reserve wordt aangehouden, dan zal die parallax geen problemen geven. 't Is trouwens verstandig om dat altijd te doen want bij het afdrukken gaan in de ontwikkelcentrale ook één of enkele millimeters van het negatief verloren.

Statief is geen luxe

Laatste tip voor wie regelmatig dichtbij-opnamen wil maken: bij macro-foto's hebben de trillingen van uw hand ook een groot effect op de foto. Zorg dus, dat de camera stevig op een voetstuk staat. Nog beter is een statief, want dat geeft u de mogelijkheid de camera in alle standen te gebruiken, zodat u wat betreft het opnamestandpunt erg flexibel bent.

De scherptediepte

En dan is één onderwerp nog niet besproken. Dat is het scherpstellen van macro-foto's. Omdat dit een onderwerp apart is, waar wel veel over te vertellen valt, hebben we die scherptediepte en alles wat daarmee te maken heeft, bewaard als onderwerp voor een volgend artikel over de fascinerende wereld van de macro-fotografie, de kunst om het kleine heel groot zichtbaar te maken.

de dominant bonte grasparkiet II

II. Theoriën

Alle beschreven typen kunnen in één en hetzelfde nest te vinden zijn, ze zijn dus allemaal uitingen van dezelfde bontfactor(en). Toch kent de erfelijkheidsleer verschillende symbolen, P, Ab.

Wanneer we de vogels bekijken en met deze symbolen werken blijken ze in de kweekpraktijk niet te voldoen.

v.b. $\frac{Ab+}{Ab+} \frac{Ab+}{Ab}$ geeft $\frac{P+}{P}$

Het zou m.i. aanbeveling verdienen om **alleen** het P-symbool te hanteren en tevens de **totale** groep dominant bont te noemen met een onderscheiding in drie types waarbij het eerstgenoemde type, dat erg vlekkenig is, komt te vervallen.

Uit de praktische kweek is gebleken dat de meest symmetrisch getekende vogels, met een volledig masker de beste kweek resultaten geven.

Een goede theorie om de variatie in het bontpatroon te verklaren kan ik niet geven. De ideeën die H.W.J. v.d.

Linden in zijn recent verschenen boek aandraagt, lijken de moeite waard om wetenschappelijk te worden onderzocht. De literatuur op het gebied van de genetica geeft geen antwoord op de vragen die we orienteren deze materie hebben. Een gericht onderzoek naar deze materie bij grasparkieten zal waarschijnlijk gezien de ook geringe economische belangten nog wel lang op zich laten wachten.

In het begin van mijn kweek met de bonten ben ik wel uitgegaan van een restgenotype dat manifest wordt bij paring aan een bonte vogel.

Konsequent heb ik de bonten gekoppeld aan vogels die voor zover na te gaan jarenlang geen bont in hun familie hadden, veronderstellende dat de werking van een eventueel restgenotype dan zo laag mogelijk zou zijn. Deze kweekwijze heeft geen resultaat in deze richting afgeworpen de variatie bleef aanwezig, toename van de **kwaliteit** werd veroorzaakt door **strenge selectie**.

Ik ben van deze theorie afgestapt en paar nu nog wel mijn bonten aan met bonte vogels maar let niet meer op de afstamming van **deze met bonten**.

De paring bont maal bont voer ik nooit uit omdat dan de dubbelfactorige bonten dermate blank worden dat ze **ogenschijnlijk** op een deensbonte gaan lijken met die uitzondering echter dat ze altijd hun witte oogring behouden. Bovendien is het bont bij een dominant bonte grover gegroepeerd.

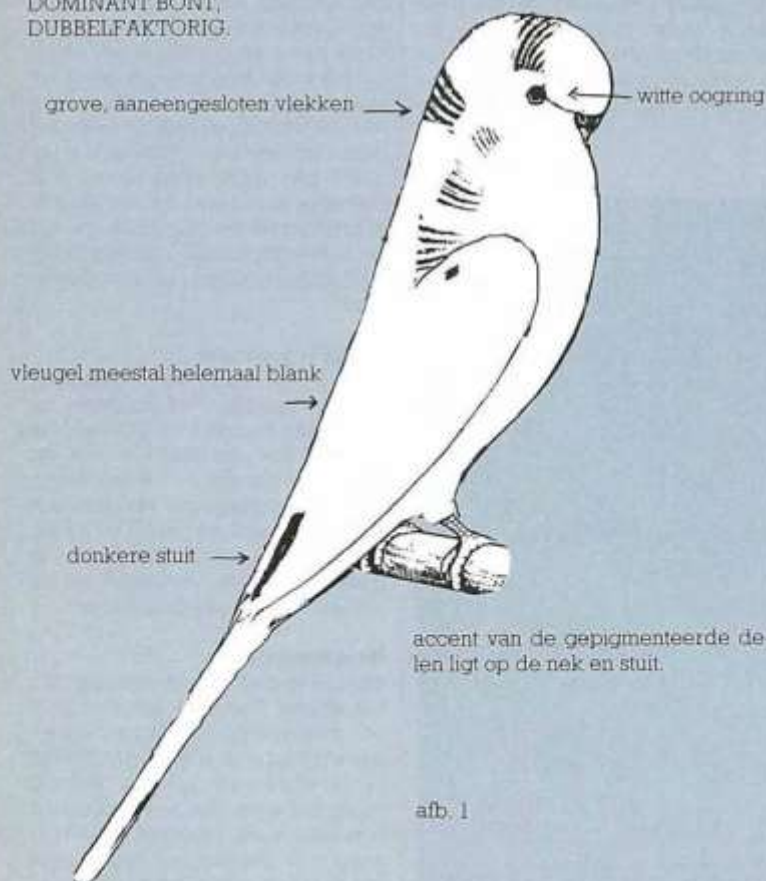
Bij de dominant bonte zijn de gepigmenteerde delen veel meer aaneengesloten dan bij deensbonten. (afb. 2 en 3)

De theorie dat uit louter dominant bonten **witte** en **gele zwartogen** te kweken zijn deel ik niet omdat de oogring altijd aanwezig blijft en de laatste vlekken in de nek en op de **stuit** bijna niet weg te kweken zijn.

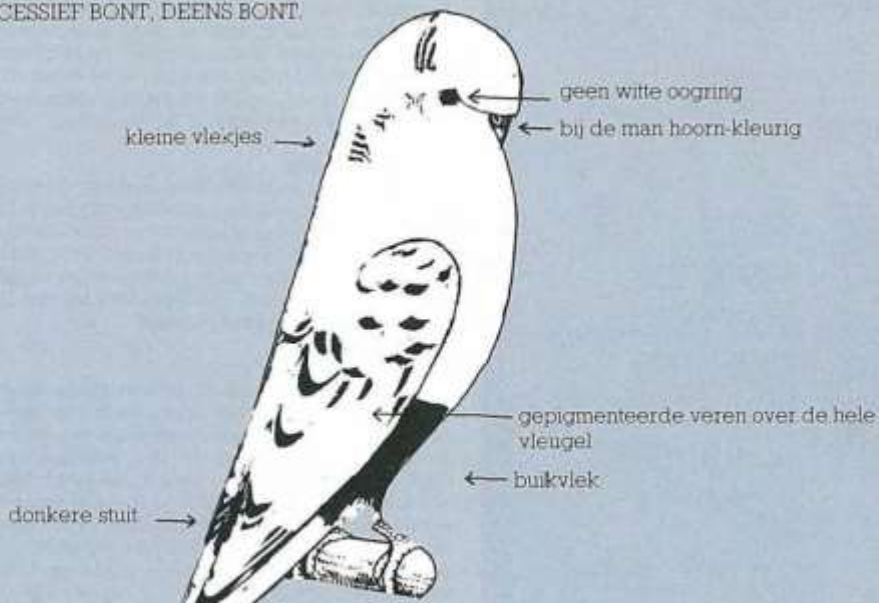
Als laatste wil ik in dit gedeelte ingaan op de theorie van H.W.J. v.d. Linden dat de Australisch bonte variëteit het resultaat zou zijn van kruisingen tussen Hollandsbont en Klaarpen.

Ik denk dat de Australisch bonte evenals de Klaarpen, een geselecteerde vorm van Hollandsbont is, ontstaan door het gericht doorkweken op de zich steeds voordoende variaties in het bontpatroon. Kruisingen zouden geleid hebben tot de al eez

DOMINANT BONT,
DUBBELFAKTORIG.

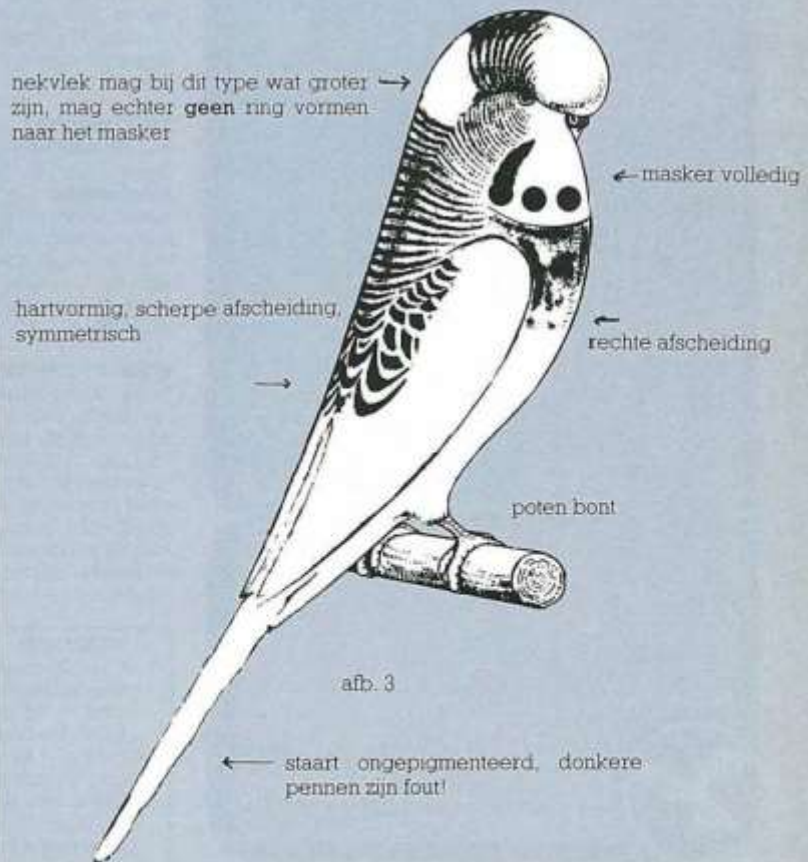

RECESSIEF BONT, DEENS BONT

afb. 2

DOMINANT BONT, HOLLANDS TYPE

afb. 3

bontverdeling gelijkmatig over de hele vogel.

der vermelde vrijwel blanke vogels. Dit wordt t.a.v. de Klaarpen door v.d. Linden al gezegd wanneer hij schrijft: 'Door Klaarpen aan Klaarpen te paren, neemt de bontvorming in het nageslacht toe, hetgeen gezien de standaard-eisen niet wenselijk is.' Dit geldt m.i. niet alleen voor de onderlinge paringen van Klaarpennen maar voor alle onderlinge paringen uit de dominant bont serie.

Zoals de stand van zaken voor zover mij bekend momenteel ligt t.a.v. de Dominant bont kweek resten ons weinig andere mogelijkheden dan het proberen via goede selectie de drie bestaande variëteiten zo goed mogelijk vast te leggen. Vanuit de N.B.v.V. kan een stuk aanmoediging van deze kweek liggen in het gedeeltelijk aanpassen van de standaard aan de praktische kweekresultaten.

**UW VOGELS
WORDEN
NIET MEER
GEPLAAGD!**

**HANG EEN
ELEKTRONISCHE
INSEKTEN-
VERDELGER
IN UW HOK**

Vliegen, muggen en andere insecten zijn ziekte-
overbrengers en plagen u en uw vogels.
Dit kunt u voorkomen.

Door de uitstraling van ultraviolet licht worden de
vliegende insecten aangetrokken.
Op weg naar de lamp vliegen ze tegen een or-
der stroom staande grill, waardoor ze snel en
pijnlijk vernietigd worden.

Alle vernietigde insecten worden opgevangen in
een demontabele opvangbak aan de onderzijde
van het apparaat.

Aan te sluiten op het lichtnet; weinig stroom-
verbruik.

Geen gifstoffen en geen gevaar voor mens en
dier.

Vochtbestendig; binnen en buiten te gebruiken;
dus bij zomeravonden ook op uw balkon of ter-
ras bruikbaar.

**Wolro brengt deze insectenverdelger
tegen een speciale Wolro-prijs**

type 1 voor 15 m² van f 124,- NU f 99,-
type 2 voor 50 m² van f 154,- NU f 139,-
type 3 voor 100 m² van f 249,- NU f 229,-
type 4 voor 130 m² van f 279,- NU f 249,-

Bestel vandaag nog. Bel 01807 - 18912 of
vul onderstaande bon in.

WOLRO LUCHTREINIGING

Smerenburg 47- 2931 RB Krimpen a/d Lek
Telefoon 01807-18912 (Ook op zaterdag
en iedere avond tot 10 uur)

Levering in Nederland en België.

BON

In gesloten envelop zenden aan WOLRO,
Smerenburg 47, 2931 RB Krimpen a/d Lek.

Naam

Adres

Woonplaats

Postcode Tel.

Stuur mij:

- stuks insectenverdelgers à f 99,-
- stuks insectenverdelgers à f 139,-
- stuks insectenverdelgers à f 229,-
- stuks insectenverdelgers à f 249,-

KORTE BERICHTEN

RINGEN

Om misverstanden te voorkomen, herhalen we nog eens even het bericht dat **na 30 mei a.s.** geen ringen meer met eigen kweeknummer voor dit jaar, dus 1983, besteld kunnen worden. Wel zijn er nog verenigingsringen in voorraad. Tevens deelt wij u mede dat ten aanzien van de ringenbestellingen voor het jaar 1983 u alles kunt lezen in het komende julinummer.

KWEEKNUMMERS

Ieder lid mag slechts één kweeknummer hebben ook al zou zo'n persoon van meerdere afdelingen lid zijn. De bond is echter niet zo geporteerd van dubbele leden maar laat dit over aan het beleid van de afdelingen zelf. Indien afdelingen daartoe geen bezwaar hebben en zij dubbele leden accepteren dien wel bij de opgave van die leden aan het bondsbureau het kweeknummer te worden vermeld.

LEDENWERFACTIE

Wees actief waar het gaat om de werving van nieuwe leden. Er zijn nog talloze mensen die vogels houden en geen lid van een afdeling zijn. Het zal u niet moeilijk zijn om die mensen op te sporen en hun aan te tonen dat de vogelliefhebberij veel meer relf krijgt als zij lid zijn. Immers dan pas krijgen ze goede voorlichting en dan pas kan men spreken van een goede verantwoordelijke vrijetijdsbesteding. Trek er een avondje op uit; hoe meer leden uw afdeling telt, hoe meer er gedaan kan worden. De bond zorgt in deze periode dan bovendien nog voor een extraatje, voor iedere VIJF nieuwe leden die de afdeling opgeeft ontvangt men medio oktober een fraai bekertje.

NIEUWE AFDELINGEN

Mochten we de vorige maand drie nieuwe afdelingen welkom heten, thans zijn het er weer twee, te weten R 17, **Rijswijk** in het district Zuid Holland en H 83, **LPC-Heerlen 3** in het district Limburg. Wij hopen dat beide afdelingen een goede toekomst tegemoet gaan en zich spoedig bij ons thuis voelen; veel succes!

KEURMEESTERS

Wij verzoeken de afdelingssecretarissen de navolgende wijzigingen aan te brengen in de keurmeesterslijst. Afd **Keurkanaries**: J.A. Barsch is thans woonachtig op het adres Binnenhof 26, 6535 TN Nijmegen; H. de Bruin op het adres Hoogenboomlaan 3, 4325 DD Renesse, telefoon 01116 - 1232. Onze in België wonende keurmeesters zijn vanuit Nederland telefonisch bereikbaar onder de navolgende nummers: P.F.J. Begijn 09 - 3231796058; P. van Hees 09 - 3231674179 en D.S.H. Nelen 09 - 3231675249.

WILDZANGKWEKERS LET OP!

Enige tijd geleden heeft u de K-ringen ontvangen waarbij o.a. ook een tweetal kaartjes waren gevoegd die u, zodra u een nestje wildzang heeft, moet opsturen naar de betreffende controleur Vogelwet. Naam en adres van die controleur zijn u genoemd. Op de kaartjes behoeft u GEEN POSTZEGEL te plakken. De port wordt door het ministerie van CRM betaald, vandaar de vermelding Dienst in het kadertje alsmede het adres van het ministerie. Als u uw laatste kaartje verstuurt en u denkt er nog meer nodig te hebben vermeldt dat dan even op dat laatste kaartje en u ontvangt van de betreffende controleur enkele nieuwe.

OVERLEDEN

G. van Doornspeek, Leersum; Hr. Spaan, Vught; H. Lamein, Muntendam; C. Paulissen, Ulvenhout; Hr. Kooy, Putten; J. Zandzee, Krabbendijk; A. Boom, Steenbergen; A. Stadhouders, Oss; M. Kijne, Vlaardingen; H.H. Brouwer, Raalte; H.H. Elbers, Nunspeet; R. Burema, Oude Pekela; W.F. Collet, Scherpenzeel; E.M. van Keulen, Den Haag; A. Streng, IJsselstein en H. Meeglink, Hengelo; Mevr. van Woezik, Breda.
Dat zij rusten in vrede.

De roodvoorhoofdkanarie

De roodvoorhoofdkanarie (*Serinus pusillus*) wordt door sommige auteurs ook wel betiteld met roodkop-sijs, ofschoon de meeste de eerste naam prefereren. Dat is niet zo verwonderlijk want niet de gehele kop is rood, maar alleen het voorhoofd. Het duidelijkst komt dit tot uiting bij het mannetje, want bij het vrouwtje is dit oranjerood minder opvallend. De afbeelding van de vogel is dermate duidelijk, dat ik hier niet verder over het signalement hoeft uit te weiden. De vrouwtjes zijn echter iets bleker getint dan de heertjes. De lengte van deze vogeltjes is ongeveer 12 cm.

Verspreidingsgebied

Het woongebied van de roodvoorhoofdkanarie strekt zich uit over zuidelijk Azië, van de Kaukasus aansluitend in Voor- en Centraal-Azië. Deze vogels leven in het hooggebergte op hoogten van 1600 meter tot in de alpiene zone. De vogels broeden op berghellingen met niet al te hoog naar dicht struikgewas, maar ook in opstanden met berken, wilgen en

jeneverbes. Het nest moet men zoeken in spleten of gaten tussen de rosen maar ook in jeneverbessen of andere naaldbomen. Het nest heeft de vorm van een kommetje en is vervaardigd van gras, mos en worteldraadjes; de eigenlijke nestkom wordt bekleed met haren, wol en veertjes. De eitjes hebben veel weg

Tekst: Meindert de Jong
Foto: Petr. Podpera

van die van de bekendere Europese kanarie. Ze zijn heel lichtblauw met onduidelijke roze vlekjes en stipjes, waarover een paar donkerder krabbel, vlekjes en stippen in diverse tinten. Een voltallig legsel telt gewoonlijk drie tot vijf eitjes, die alleen door het wijfje circa twee weken worden bebroeid. Als het kroost eenmaal geboren is helpt papa wel mee de kindertjes groot te brengen. Na twee tot tweeëneenhalve week vliegen de jongen uit, maar worden daarna nog een kleine week door de ouders van de nodige snavelkost voorzien.

Geluid

Volgens auteurs die het gezang hebben gehoord, is dit 'zeer aangenaam', hoewel het meer weg heeft van de zang van een kneu dan van een kanarie. De lokroep is 'trillerig' en geleidelijk aflopend. Volgens Rutgers zijn deze vogels buitengewoon moeilijk te acclimatiseren, omdat de diertjes nu eenmaal aan de ijlere lucht gewend zijn. Hij vermeldt dat in noordelijk gelegen landen als Denemarken en Noorwegen men de vogels beter in leven heeft kunnen houden en het schijnt dat daar zelfs broedresultaten zijn bereikt. Geruchten doen de ronde dat ze gekruist zijn met de kanarie. Als de vogels eenmaal goed gewend zijn, is ze vaak een lang leven beschoren.

De roodvoorhoofdkanaries overwinteren gewoonlijk in hun broedgebied, maar wordt het 's winters daar in hoger sferen wat al te bar en boos, dan zakken ze af naar lagere gebieden, waar het uiteraard dan wel zo behaaglijk is.